

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXII

Sausis - January 20, 1977

Nr. 3

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Sovietinių lakūnų tragedija

RIMAS DAIGŪNAS

Komunizmo statybos procese Sovietijoje siaučia visuotinė isterija. Pamišėlio siekio apsvaiginti Sovietijos vadovai žmoguje nemato žmogaus, nei jo kilnumo, nei jo asmeniškų teisių. Komunizmo statyboje žmogus nužemintas, nukeltas į vergo stovį. Už pavėlavimą į savo darbovietę tarnautojas gauna kalėjimo bausmę, trėmimą.

Juo žiauriau traktuoja Sovietijos vadai režimo "gynėjus", savo karius. Apie tai dėsto su sovietiniu lėktuvu į Japoniją pabėgęs karo lakūnas Viktoras Belenko.

Jo parodymų tekstas, kas visai jau nuostabu, pasaulį pasiekė per vokišką žurnalą. "Stern" paskelbė Belenko parodymus, kuriuos lakūnas suteikė CIA kvotėjams. Kaip atsimename, rugsėjo 5 dieną Belenko nutupė Hakodote aerodrome ir paprašė politinės prieglaudos Amerikoje. Tą prieglaudą jam buvo duota. Jo lėktuvas ištirtas. Lakūnas apklausinėtas. Dabar jis slapta gyvena Amerikoje, gaudamas 1500 dolerių pašalpos mėnesiui.

Kiek nuostabu, kad jo parodymai apie karo lakūnų gyvenimą Sovietijoje pasirodė vokiškame "Stern" žurnale.

Leitenantas Belenko sako, kad sovietinį Rytų rajoną aptarnauja drausmės pažeidimų bausmes atliekanti pilotai. Sovietinėje Rytų karo aviacijoje yra ypatingai griežta drausmė. Ir jis, Belenko, buvo atkeltas į tuos dalinius dėl nusižengimo drausmei. Iš karo pilotų reikalauja besąlyginio paklusnumo, net iki nusižudymo, jeigu to reikia kautynių taktikai.

Atrodo, sovietai perėmė kamikaze metodus iš buv. Japonijos imperatoriškos aviacijos. Tada japonų aviacijoje veikė kamikaze daliniai. Tai buvo skraidančios bombos. Lėktuvas buvo gyva bomba, o lakūnas tos bombos vadovas, nukreipęs ją į taikinį ir kartu su savo krovinių sminigas į priešo laivą, lėktuvnešį tanką. Pirmomis (Nukelta į 2 psl.)

PETRAS ILGŪNAS.

NERINGA. LAIVAI RUSNĖJE.

KRAŠTO SARGYBOJE

Kaip sovietai aplenkė amerikiečius jūroje

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

tarčiai uždraudus vokiečiams didžiuosius kautynių laivus, jie pasistatydino 'kišeninius' kovos laivus, kurie pridarė daug nuostolių sąjungininkams. Toji pat sutartis uždraudė vokiečiams turėti sunkiąją artileriją. Jie pradėjo ieškoti išeities raketose... Be jų darbo šioje srityje, mėnulio iki šiai dienai nebūtų palietusi žmogaus koja. Šaltojo karo metu sovietai nutarė, kad jiems reikia pakirsti amerikiečių jūrų kontrolę, kas yra lengvesnis uždavinys, negu tokią kontrolę išlaikyti. Tam reikalinga daugiau laivų negu jos trukdymui.

To tikslo siekdami sovietai pasistatė 3 kartus daugiau povandeninių laivų, negu jų turi amerikiečiai. Jie daug paprastesni kaip amerikiečių, dauguma varoma dizeliniais motorais, tačiau jie vis tiek gali padaryti daug nuotolių. Vėliau tuos povandeninius laivus jie pradėjo tobulinti. Visų pirma juos sutildant, kad būtų sunkiau juos susekti, vėliau - ap rūpinti atominiais motorais. Kartu jie pradėjo statyti ir kitus, paviršiaus laivus. Kadangi tų paskirtis buvo veikti netoli savo pakraščiu, tie laivai buvo daugiau apginkluoti ir greitesni negu atitinkami amerikiečių, kurie turėjo būti pritaikinti nuplaukti didelius nuotolius. Kartu jie pradėjo ginkluoti visus savo laivus raketomis (cruise missiles), panašiomis į vokiečių

V-1. Tos raketos pradžioje nebuvo labai tikslios, tačiau vieno pataikymo užteko bent kokiam laivui išvesti iš rikiuotės, išskyrus tik pačius didžiuosius lėktuvnešius, kurių paskandinimui reikia kelių pataikymų. Raketos leidžia sovietų laivams pulti tai kinus, kurių artilerija negali juos pačius pulti.

Iš kitos pusės, kad išplauktų į vandenynus, sovietų laivynas turi praplaukti įvairius sąsiaurius, kuriuos palyginti lengva kontroliuoti, ar visai uždaryti. Štai kodėl JAV reikalingi tokie sąjungininkai kaip Graikija ir Turkija, Norvegija, Islandija, Danija, pietų Korėja, Japonija, Filipinai ir Indonezija. Bet tam JAV reikalingas didelis laivų skaičius.

Per Vietnamo ir Korėjos karus JAV laivynas išlaikė savo dominavimą jūrose. Palyginti jis nedaug nukentėjo, tuo tarpu armija ir aviacija turėjo daug didesnius nuostolius, kuriuos reikėjo tuojau padengti. Laivai liko, bet jie seno ir turėtų būti pakeisti. Tam tačiau neužteko pinigų.

Be to pačiame laivyne ėjo ginčai, kas yra svarbiau. Trys laivyno vadai (Chief of Naval Operations) iš eilės - Anderson, McDonald ir Morer buvo aviatoriai, kuriems prieš širdies buvo lėktuvnešiai. Iš viso laivyne yra trys lyg 'unijos' - aviatoriai, povandeninių laivų jūrininkai (submariners) ir paviršiaus jūrininkai, kurie visą laiką tarp savęs varžosi. Kaip mi-

Kaminsko byla vėl atidėta

Kaip AP žinių agentūra iš Hartfordo pranešė, apskųstojo Broniaus Kaminsko deportavimo byla vėl atidėta. Jo legalus gynėjas Raymond R. Norko spaudai pasakė, kad imigracijos teisėjas Anthony deGaeto ši reikalą svarstė š. m. sausio 11 d. ir rado, kad Kaminsko sveikatos stovis yra toks blogas, kad jis negalės stoti prieš teisimą sausio 25 d., kaip tai anksčiau buvo numatyta.

Kaminskas, apskųstas 1941 m. vasarą prisidėjęs prie žydų naikavimo Kražių apylinkėse ir kitur, praeitų metų lapkričio mėn. 15 d., pradėjus jo deportacijos bylą svarstyti, teismui pareiškė esąs nekaltas ir jokių panašios rūšies nusikaltimų nesąs padaręs. Bet tie nepagrįsti ir niekuo neparemti kaltinimai K. taip paveikė, kad jis rimtai susirgo ir gruodžio 1 d. buvo paguldytas į šv. Pranciškaus ligoninės psichiatrinį skyrių. Po mėnesio laiko iš ligoninės buvo paleistas, nes gydytojai mano, kad namie jis galės geriau pasveikti. Gydytojai pareiškė, kad jis serga 'pažengusia atminties depresija, širdies sutrikimais ir Parkinsono liga', todėl dabartiniame stovyje jis negali stoti į teisimą.

Turėdamas šias žinias ir gynėjo Norko prašymą, teisėjas DeGaeto nutarė Kaminsko deportacijos bylos svarstymą atidėti dviems mėnesiams, o, gal būt, ir pusei metų. Kaip ten yra su tais Valstybės Sekretariato tarpininkavimu iškviestais liudininkais iš 'okup. Lietuvos, Sovietų Sąjungos ir Izraelio', kurie ankstesniais pranešimais turėjo čia atvykti ir K. byloje liudyti, spaudai nebuvo pasakyta.

Bendrai paėmus, kaltinimai yra tiesiog fantastiški ir paimti, tur būt, iš okupanto dabartinėje Lietuvoje paskelbtų duomenų, kur su kaltinimais nesiskaitoma. Manoma, kad ir tie 'liudininkai' yra specialiai sovietinės MGB policijos užverbuoti ir paruošti, ir 'liudys' tik taip, kaip jiems įsakyta. (ab)

nėjome, trys vyriausi vadai iš eilės buvo aviatoriai, o po (Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Trečiadienį prezidentas Fordas padarė savo paskutinį pranešimą apie JAV federacijos stovį bendrame atstovų ir senato posėdyje. Turbūt teisingai po to pastebėjo senatorius Percy (rep. Ill.), kad jeigu Fordas būtų taip kalbėjęs rinkiminės kampanijos metu, jis būtų laimėjęs. Iš tiesų juk, jei tik 10,000 žmonių būtų kitaip balsavę Ohio ir Havajų valstybėse, jis būtų gavęs daugiau elektorių už Carterį! 'Jei' tačiau nesiskaito, ir nors jis pridėjo žodelį 'maybe' prieš sakydamas, kad tai jo paskutinis tos rūšies pranešimas - kas leidžia spėti, jog jis ir toliau nori dalyvauti politiniame gyvenime. Fordo karjera yra bent 4 metams nutraukta ir jis turi pasitraukti iš politinės scenos. Ką jis nesakytų, visų akys jau yra nukreiptos į jo įpėdinį Baltuose Rūmuose - Carterį.

Aplamai imant, Fordas savo prezidentavimu įrodė, kad JAV gali išgyventi laikydamasi savo senos konstitucinės tvarkos. Iš kitos pusės ji nelabai tinka permainom. Gali net sakyti, kad amerikėnė sistema yra garantija nusistovėjusiai tvarkai. Fordas teisingai skundėsi, kad jam nepasisekė išspręsti energijos problemos. JAV konstitucinė santvarka ap sunkina ir griežtos bei lankščios užsienio politikos vedimą. Mat, šiaip ar taip, daugiau skaitomasi su to prezidento žodžiu, kurio rankos yra mažiau suvaržytos.

Brookings Institucijos tyrinėjimu po antrojo Didžiojo karo, JAV turėjo net 215 kartų grąsinti jėgos pavartojimu, kuris galėtų privesti prie karo. Sovietų Sąjunga tai padarė 115 kartų.

Pavyzdžiui, grąšinimais pavartoti jėgą ir savo laivyno pasiuntimu JAV padėjo išsilaikyti tautininkų režimui Taiwane. Parodytu pasiryžimu ginti Vakarų Berlyną JAV išgelbėjo tą miesto dalį nuo patekimo komunistų vergijon. JAV taip pat privertė Chrusčiova atsiimti

savo raketą iš Kubos ir 1973 m. sulaukė sovietus nuo išikišimo į arabų-Izraelio karą. Būta ir nepasisekimų. Pavyzdžiui, pasiuntimas lėktuvnešio Enterprise į Indijos vandenyną nesulaikė Indijos nuo Pakistano sumušimo, lygiai kaip JAV nepasisekė atgauti šiaurės korėjiečių sulaukytą šnipinėjimo laivo U.S.S. Pueblo, nors prie Korėjos buvo sutelktos labai stambios JAV laivyno pajėgos. Tos institucijos raportas ateityje pataria panaudoti karinių jėgų demonstraciją ne labai dažnai, nors ir pri pažįsta, kad 'diskretus panaudojimas karinių pajėgų dažnai yra geras būdas pasiekti netolimus užsienio politikos tikslus'. Tam tačiau reikalingas autoritetingas prezidentas.

...

Iš sovietijos ir jos satelitų atplaukė naujos žinios apie nepatenkintųjų esama tvarka trądymą. Maskvoje užpėreitą savaitgalį sprogo bomba požeminiame traukinyje. Normaliai, sovietai apie tokius incidentus nieko nepraneša. Ši kartą tačiau apie sprogimą buvo oficialiai nor ir trumpai, pranešta ši antradienį. Po to, Vakarų korespondentams pasipylė pusiau oficialūs pranešimai, kad bomba greičiausiai padėjo disidentai, reikalauja Helsinkio Akto pildymo. Taip pat ir sovietų žurnalistas, KGP agentas Victor Louis, kuris rašydamas užsienio laikraščiams paprastai pasako tai, ką sovietams oficialiai nepatogu pasakyti, ši kartą pranešė, kad bomba 'gal' padėjo žmonių teisių reikalaujant. Iš savo pusės disidentai teigia, kad sprogimas buvo provokacija, kad pateisintus areštus jų tarpe.

Tuo pačiu laiku Rytų Vokietijos policija uždraudė savo pavaldiniams lankytis Vakarų Berlyno atstovybėje Rytų Berlyne, kas neleisdžia jiems gauti vizas įvažiavimui į laisvą Vokietijos dalį.

Grįžtant prie linksmesnės Rytų Vakarų santykių dalies... Der Spiegel pskelbė karikatūrą, kurioje velniukas su Markso barzda pila vyną į kunigo taure. Pasirodo, kad Vakarų Vokietijoje katalikų bažnyčiose mišioms yra vartojamas vynas, importuotas iš komunistinės Vengrijos. Norėdami gauti užsienio valiutos, vengrai yra priversti parduoti 30% savo vynu produkcijos, t.y. daugiau už bet kurį kitą kraštą proporcingai imant. Jų baltas vynas neturi didelio pasisekimo pirkėjuose dėl savo skonio, bet būdamas grynas vynuogių produktas be jokio cukraus priemaišos, ką turi daugumas vokiečių vynu, jis tinka mišioms. Be to, jis pigesnis už vokišką.

Dabar pradėdama įtarti, kad ir vengrų komunistų su oficialiu pažymėjimu tiekiamam bažnytiniam vyne esą šiek tiek cukrinių runkelių cukraus priemaišų.

KRAŠTO SARGYBOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

vandenių laivų įtankingas ad vokatas yra admirolas Hyman Rickover, kuris sugebėjo gauti kongreso sutikimą statyti daug puolamų povandeninių laivų atominės energijos varomų.

Tokiu būdu atsitiko, kad JAV statė tik labai brangius ir visai naujus didelius laivus, bet atsiliko paprastų mažesnių laivų statyboje, o tie itin reikalingi įvairių križių ir net taikos metu. Be to, negalima užmiršti dar vieno fakto. Kiekvienas sovietų laivas - prekybinis, žvejybos, keleivinis, vandenynų tyrinėjimo - tarnauja ir karo tikslams ir yra karo laivyno kontrolėje. Tuo tarpu JAV prekybiniai ir kitoki laivai su karo laivynu neturi jokio ryšio.

Tokia situacija buvo 1970 metų liepos 1 d., kada laivyno vadu (CNO) buvo paskirtas jaunas (49 metų) admirolas Elmo R. Zumwalt jr., kuris tikėjosi JAV laivyną pritaikyti naujiems reikavimams. Jo knyga 'On Watch' mes čia ir naudojames.

OWNER OPERATORS

HOME TRANSPORTATION CO. A national heavy hauler has immediate need for 1971 or later 3 Axle Diesel Tractors. Good pay. Loaded or empty. Husband and wife team welcome. You are paid after each load. We pay for all permits and base tag. Call (800) 241-5771 or (800) 282-9018. (51-8)

SOVIETINIŲ LAKŪNŲ TRAGEDIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

mikaze lėktuvų pasirodymo dienomis, jie padarė daug nuostolių. Vėliau išrado būdą nuo jų gintis: lėktuvus numušdavo, dar jiems nepasiekus taikinio.

Leitenantas Belenko sako, kad sovietiniai karo lakūnai įpareigoti kautynių metu, kaip japoniškiesiems kamikaze, smigti į nurodytus taikinius. Gavęs tokį uždavinį ir jo neatlikęs pilotas, jeigu tik jis atsidurs sovietų žinioje, bus sušaudytas. Gavęs kamikaze uždavinį sovietinis pilotas nusmerktas miriop. Todėl neuostabu, kad sovietinė Rytų karo aviacija skiria tokius lakūnus, kurie turėtų vienus ar kitus susidurimus su kariškos drausmės laužymais. Lakūnai yra tam tikros rūšies kaliniai: juos moko, treniruoja, maitina ir politiškai indoktrina. Bet griežčiausios drausmės uždaruje jie parengti mirčiai. Jų gyvenimas yra jų vadovybės pozicijoje. Beprotiško kamikaze puolimo dvasia viešpatuoja sovietinės karo aviacijos praktikoje...

Šiais metodais sovietai remia savo rytinių sienų gynybą. Tenka galvoti, kad ir Europos erdvėje veikiančios sovietinės aviacijos praktikoje darbo ir kautynių potvarkiai nėra švelnesni. Valstybinių leidyklų platinamoji kariška literatūra nuolatos ragina kovoti kamikaze būdu, daug sukurta pasakojimų apie karius, kurie, granatomis apsikarstę, guldavo po prie-

šo tankais. Buvo taip ar nebuvo — kas patikrins? Bet būdinga yra sovietinė tendencija reklamuoti kamikaze, tai yra nusižudymo kautynėse būdą. Tai apsagstoma herojiškumo vaizdais, tai netgi skelbiama per pamokas pradžios mokyklose.

"Stern" žurnale iš piloto Belenko parodymų sužinojome, kad kamikaze metodas sudaro sovietinės karo vadovybės įteisintą veikimo dalį. Sovietinis karo lakūnas, kaip japonas Antrojo pasaulinio karo metu, privalo savo valdomą lėktuvą paversti skraidančia bomba, gyva raketa.

Skirtumas tik toks: į Japonijos kamikaze lakūnus kvietė stoti, ir stodavo sufanatizuoti jaunuoliai; į sovietinius kamikaze lakūnus varo prievartos ir įsakymu būdu karišką drausmę pažeidusius pilotus...

BAKERY SUPERVISOR

Experienced in bread, buns, sweet goods. Semi-automated wholesale bakery, desires career minded candidate. Attractive salary and fringe benefit program. Interested applicants, apply in confidence to:

PERSONNEL DIRECTOC (D)

FIRCH BAKING CO.
1220 West 20th
Erie, Penn. 16501

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

PUKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINĄ**

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Telefonai:

krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

**DR. JONAS BASANAVIČIUS IR
VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI**

Dr. Jonas Basanavičius ryšasi su Vasario 16-tąja ne vien dėlto, kad jis prieš 50 metų tą dieną mirė ir 1918 m. vasario 16 d. pirmasis pasirašė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą. Savo darbais ir nepaįstama visokeriopa veikla visą savo amžių jis žadino tautos sąmonėjimą, susipratimą ir ruošė ją nepriklausomam gyvenimui. Jis gimė ir veikė žiaurios rusiškos okupacijos laikais. Kuria ir redaguoja pirmąją patriotišką lietuvių laikraštį "Aušrą". Plačiai bendradarbiauja lietuviškoje laikraštijoje ir rašo mokslinius veikalus.

1905 m. Didžiajame Vilniaus seime jis pirmininkauja. Tuo metu jis stovi virš besigrupuojančių lietuviškų partinių srovių ir todėl visų laikomas kaip "moralinis lietuvių prezidentas". Jis pirmininkauja ir 1917 m. Vilniaus lietuvių konferencijoje ir išrenkamas į Lietuvos Tarybą, o 1918 m. vasario 16 d. pirmasis pasirašo Lietuvos nepriklausomybės aktą.

Nepriklausoma lietuvių tauta buvo jo gyvenimo siekis. Jau 1892 m. Apšvietoje,ėjusioje JAV, savo straipsnyje jis pabrėžė, kad lietuvių idealu turi būti "savystovė Lietuva" ir darbo programoje nurodė siekti, kad a) "Lietuva lietuviška taptų; b) idėjos apie Lietuvos savistovystę ant tautiško pamato išsiplatintų kunigų ir bajorų tarpe; c) apšvietimo kalba visų Lietuvos luomų taptų lietuviškoji kalba; d) sądara ir meilė viešpatautų tarp mūsų visų Lietuvos gyventojų ir idealu visų luomų taptų — lietuvisystė". Tai būdinga programa aniems laikams, bet nesvetima ir šiems.

Pacią savo amžiaus kūrybingą dalį Dr. J. Basanavičiui teko praleisti užsienyje, fiziškai atskirtam nuo brangios Tėvynės Lietuvos ir lietuvių, bet ne dvasia... Savo dvasine galia jis vargo Lietuvos vargus, sielosi lietuvių rūpesčiais ir dirbo lietuviams ir Lietuvai. Atsižvelgiant į visas

jo gyvenimo nepalankias sąlygas, sveikata ir nelaimės ir peržvelgiant jo nuveiktus darbus, tegali pasakyti — tai būtų ne tik lietuvių didžiosios asmenybės, bet ir tautinės dvasios milžino.

Praeitų metų gale Dr. Jonui Basanavičiui, tam mūsų tautinės dvasios milžinui, suėjo 125 metai nuo jo gimimo dienos, o šių metų vasario 16 sueina 50 metų nuo jo mirties. A.L.T. S-gos Detroito skyrius rengia Dr. Jono Basanavičiaus šių sukakčių paminėjimą Detroito š. m. vasario 20 dieną, sekmadienį, šia tvarka: 10 val. 30 min. pamaldos šv. Antano parapijos lietuvių bažnyčioje; 12 val. 30 min. Lietuvių namuose, 3009 Tillman g., Detroito, akademija, meninė dalis ir pietūs. Paskaitą skaitys prof. dr. Jonas Puzinas iš Chicago, meninę dalį atliks sol. Danutė Petronienė, akomp. Vidui Neverauskui. Rengėjai kviečia visas Detroito ir apylinkės lietuvių organizacijas ir visuomenę prisidėti prie pagerbimo šio didžiojo mūsų tautos vyro, dalyvaujant jo paminėjime.

J. Šv.

**Tapkite knygos
'TAUTINĖS MINTIES KELIU'
mecenatu ar rėmėju**

----- I š k i r p t i -----

**AMERIKOS LIETUVIŲ
TAUTINEI SAJUNGAI**
87-80 96th St.
Woodhaven, N. Y. 11421

"Tautinės minties keliu" knygą užsiprenumeruoju kaip

- ☐ mecenatas\$100.00
☐ garbės prenumeratorius\$ 50.00
☐ prenumeratorius rėmėjas\$ 20.00

(Čekius rašyti National Lithuanian Society of America, Inc. vardu).

Pridedu čekį sumoje \$.....

Pavardė ir vardas

Adresas

ATSIŠVEIKINANT SU DR. J. J. BIELSKIU

Lietuvos Generalinio Konsulo Aniceto Simučio tartas žodis atsisveikinant su Lietuvos Generaliniu Konsulu dr. Juliu J. Bielskiu.

Susirinkome atiduoti paskutinę pagarbą ir atsisveikinti su pirmuoju Lietuvos Konsulu J. A. Valstybėse Dr. Juliu J. Bielskiu.

Velionis atvyko į JAV-bes 1908 metais iš Rusijos carų valdomos Lietuvos vos 17 metų amžiaus būdamas. 1915 metais baigė Naturopatijos kolegiją Hartforde ir tvirtai įsijungė į Amerikos lietuvių politinį ir visuomeninį darbą. 1916 metais Amerikos Lietuvių Tarybos deleguojamas nuvyko su kunigu Bartuška per Skandinavijos kraštus į tuo metu vokiečių okupuotą Lietuvą. Karo metu vykti į Europą ir ypatingai į okupuotą Lietuvą buvo labai rizikingas uždavinys, kurio galėjo imtis tik didis patriotas koku buvo velionis dr. Bielskis. Grįžęs iš kelionės savo įspūdžius smulkiai aprašė ilgame raporte, kurį "Tautos Fondas" išleido atskiru leidiniu.

Jo meilė savo kraštui, savo krašto žmonėms atspindi kad ir šiuose žodžiuose: "Gegužės 23 dieną išvažiavom iš Lietuvos. Jei ne ta pasiuntinystė, tai nebe grįžčiau Amerikon, nežiūrint į dabartinį vargingą padėjimą, visgi likčiau brangioj savo tėvynėje... Pati gamta Lietuvoje kitaip atrodo; čia neapsakomas žolynų ir medelių dailumas, jų žiedų kvėpėjimas susijungęs su įvairių paukščių čiulbėjimu, su aidu dainų Lietuvos mergelių, pagauna žmogaus mintis ir nuneša kur ten tarp dangiškų grožybių; čia tarsi girdi angelų giedojimą, pritariant kanklių stygoms,

čia girdi prabočių pasakas apie Lietuvos praeitį, rodos čia tik gyventi ir mirti... Taip, miela mūsų tėvynė Lietuva, mes dėsime visas savo pajėgas, kad iškovojus tau laisvę, o paskum visi sugrįžę pas tave gyvensime meilėje ir sutikime." Šie žodžiai tebėra tokie pat prasmingi ir šiandien praėjus 60 metų nuo jų užrašymo.

Nebuvo lemta jam grįžti ir mirti savo gimtinėje, nors jam ir teko garbė būti pirmuoju savo šalies konsulu šių laikų pasaulio sostinėje.

Pirmasis Lietuvos Konsulatas JAV-bėse buvo atidarytas 1923 metų liepos 16 dieną. Nuo tos dienos velionis pradėjo eiti pareigas kaip Lietuvos konsularinis agentas, o sutvarkius formalumus, Lietuvos Prezidento Aleksandro Stulginskio buvo paskirtas konsulu. 1924 metų vasario 9 dieną JAV-bių Prezidentas Calvin Coolidge pasirašė pripažinimo ekzekvatūrą. Jam teko padėti pagrindus konsulato veikimui, o jo pramintais

takais ėjo jo įpėdiniai generaliniai konsulai: Henrikas Rabinavičius, Povilas Žadeikis, Jonas Budrys, Vytautas Stašinskas ir dabar Anicetas Simutis.

Nors 1926 metų gale velionis formaliai ir pasitraukė iš Lietuvos konsularinės tarnybos, bet nepasitraukė iš pareigų Lietuvai.

Jo pastangos Lietuvai ir lietuvių tautai buvo Lietuvos Vyriausybės pastebėtos ir įvertintos. 1937 metais velionis buvo apdovanotas Gedimino Ordinų, o 1939 metais paskirtas Lietuvos Garbės Konsulu Los Angeles mieste. 1966 metais velionis buvo pakeltas į Garbės Generalinį Konsulą, kuriuo išbuvo iki mirties.

Skausmo valandoje Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir savo vardu reiškia gilią užuojautą velionies našlei Onai Bie Iskienei, sūnui Alfredui, dukrai Rūtai ir jų šeimoms. Dr. Juliaus J. Bielskio atmintis per amžius išliks lietuvių tautos atmintyje tarpe kitų garbingų Lietuvos sūnų.

**ISPŪDINGOS LIETUVIŲ KŪČIOS
VENEZUELOJE**

Aleksandra Vaisiūnienė

Po dvidešimties metų Venezuelos lietuviai vėl turėjo bendras kūčias, kurios liks šviesus, neišdildomas prisiminimas. Praeitį daugeliui lietuvių, ypač viengungiams ir šeimoms be vaikų ir be giminių, Kalėdų laikotarpis nešdavo ir liūdesio, ne tik džiaugsmo. Šiais metais visi tautiečiai rinkosi šventojo vakaro ramybei savon bendruomenės šeimoms.

Ir ši kartą kūčių mintį įgyvendino dr. Vytautas Dambrava, kurio rezidencijoje buvo suruoštos bendros kūčios, o vidunaktį atlaikytos iškilmingos Bernelių Mišios, kuriose dalyvavo virš 60 tautiečių.

Ponioms Klovienei ir Vaisiūnienei teko valgių organizavimo ir paruošimo darbas (ko tik prašėme, visi prisidėjo), o jaunimo pirmininkas Aras Mažeika vežė šieną, jį klojo ant ilgo per du salionus nusitiesusio stalo ir dengė baltomis staltiesėmis. Ant stalo buvo padėtos pašventintos plotkelės ir dvylika tradicinių kūčių vakaro valgių.

Kūčios pradėtos choro įgiedota giesme: "Išleiski Rasą", malda, kūčių stalo palaiminimu ir pasidalinimu plotkelėm, linkit tarpusavio meilės brolybėje. Šias apeigas atliko klebonas kun. Antanas Perkumas. Kūčių vakarą jaunimo atstovė Virginija Ignatavičiūtė ispanų kalba paskaitė Aldonos Dambravienės paruoštą

straipsnį apie lietuviškus kūčių papročius ir išklause Van Dyck Kalėdų dramą: "Ketvirtasis išminčius". Toji programa buvo kelis kartus duodama per Amerikos Balsą ir Vatikano radiją į Lietuvą. Likęs laikas buvo užpildytas kalėdinėmis giesmėmis iš viso pasaulio.

Bernelių mišios buvo vėl labai įspūdingos, nes jose giedodami įsijungėme į magnetofono juoston įrašytas Kauno Igulos Bažnyčios ir Memmingeno lietuvių chorų įgiedotas kalėdines giesmes. Ir kaip su Gloria visas kambarys sutviskėjo šviesomis, taip pamokslo metu šviesos geso ir, mirgant geltonom, žaliom ir raudonom žvakutėm, buvo vėl ispaniškai išklaudyta kalėdine Sibiro maldaknygės istorija, kuri radijo pasauly yra pagarsėjusi ir plačiai žinoma kiekvienoje Pietų Amerikos šalyje. Įspūdis metu metams!

Religiniam įvade į programą klebonas sakė, jog kaip Juozapas ir Marija, šią naktį Venezuelos lietuviai surado kelią į šią užėigą; kaip piemenys jie atsekė žvaigždę pagarbinti Jėzų kalėdinėje vidunakčio mišių aukoje ir kaip trys išminčiai, suklaupę sudėjo dovanas, kurios yra darbas, tarpusavio meilė ir gyvenimo kryžius.

Nutilus kalėdinėms giesmės, dar ilgai šnekučiuotasi, džiaugiantis, kad mūsų

(Nukelta į 4 psl.)

ŠALTASIS KARAS (18)

GEHLENO IŠPĖJIMAI

Paskutines savo knygos TARNYBA dalis, gen. Gehlenas paskyrė išpėjimams apie komunizmo pavojų. Ko voje su juo jis praleido visą savo gyvenimą, pradžioje Hitlerio tarnyboje, vėliau de mokratinės Vakarų Vokietijos. Gali suprasti jo nusivylimą, kai Vakarų Vokietija, JAV ir bendrai visas Vakarų pasaulis pasuko detentes keliu, visai nepaisydamas fakto, kad pagal pačių komunistų ideologiją detente, kaip ir ankstyvesnė 'koegzistencija', tėra tik nuolatinės kovos už įsiviešpatavimą visame pasaulyje kitas būdas. Ta prasme komunistus lydi panašus pasisėkimas kaip Hitlerį. Jie kaip Hitleris, atvirai paskelbė savo tikslus, tačiau likusis pasaulis iki kartauso galo jiems ir jam nenorėjo tikėti.

Daugelis Vakarų politinių analistų samprotauja, kad 'ideologijų amžius' pasibaigė ir dėl to komunistinių valstybių užsienio politika nėra priklauso nuo komunistų ideologijos. Taip pat daugelis Vakarų Kremlinologų (jų tarpe galime paminėti ir Zbigniewą Brzezinskį) samprotavo, kad kapitalistinė ir socialistinė (komunistinė) sistema vienodėja.

Tuo tarpu komunistų ideologai aiškina, kad aukštai išvystytos kapitalistinės šalys pasiekė tokį laipsnį, kad kapitalizmas iš tikro keičiasi. Naujam kapitalizmui yra būdingas kapitalo susitelkimas valstybės ir didžiųjų bendrovių rankose, atseit kapitalizmas yra monopolijų tvarkomas. Jis pakėlė darbo klasių pragyvenimo lygį, tačiau nesustabdė jų relatyvaus subiednėjimo. Šitas procesas tačiau yra pasėka socialistinės stovyklos spaudimo, kuris keičia pasaulį. Pats Leninas pranašavo apie 'valstybių monopolijų' stadiją, kuri yra dalis kapitalizmo pasikeitimo į socializmą. Tai yra komunistų supanašėjimo - 'convergence' - teorijos versija. Į tai tiki visos komunistinės partijos šiame pasaulyje.

Gehleno nuomone, ginčai - ar sovietų užsienio politika yra paremta ideologija, ar Sovietų Sąjungos valstybiniais interesais - neturi jokios prasmės dėl to, kad ji tarnauja abiem interesams.

Gehlenas tačiau sutinka, kad komunistai nesudaro monolitinio bloko. Jų tarpe yra įtempimo ir prieštaraujan-

čių teorijų. Komunistų politikai irgi yra žmonės su palinkimais suklysti, tai, žinoma, jų silpnybė, kurią Vakaramai galėtų išnaudoti.

Istoriniai žiūrint, Sovietų Sąjunga po antrojo pasaulinio karo realizavo su kaupu visus caro Rusijos ekspansijos sapnus. Lietuviai skaitytojui turbūt nereikia išvardinti visus komunistų laimėjimus, kurie laikinai pasibaigė jų triumfalinio žygio sustabdymu vakarų Berlyne ir Pietų Korėjoje. Po to Stalinas, ir vėliau Chruščiovas griebėsi kitos taktikos. Tada užsienio komunistų partijos, neturinčios priėjimo prie valdžios, gavo įsakymą bendrauti su kitom 'pažančiom' jėgom. Nuo 1930 metų 'liaudies frontų' dabartinės koalicijos skiriasi tuo, kad bendraujama ne tik su socialistinėmis partijomis, bet ir nemarksistinėmis, kaip kad krikščionys demokratai. Kubos krizė daugelio buvo palaikyta įrodymu, kad krizės, kuriose susiduria abi supervalstybės, nebūtinai turi vesti prie karo. Faktas, kad Chruščiovas geriau sutiko išardyti raketų lizdus toje saloje negu kariauti, laikomas papildomu įrodymu. Gehleno pažiūra, tai neteisinga. Kad ir be raketų, Kuba vis tiek pasiliko komunistų bazę.

Sovietų ir kitų komunistų pagrindinis tikslas yra išstumti JAV iš Europos. Tam jie siūlo panaikinti abu gynybos paktus: NATO ir Varšuvos. Faktas, kad Maskva sutiko su JAV ir Kanados dalyvavimu Europos Saugumo konferencijoje, pasibaigusioje Helsinkio aktu, tam neprieštarauja.

De Gaulle jau 1961 metais galvojo, kad amerikiečiai iš Europos turės pasitraukti per kokią penkiolika metų ir europiečiai tam turėtų pasiruošti. Tam reikalui jis svajojo apie Paryžiaus-Bonnos ašį. Tas mintis Gehlenas turėjo perduoti Adenaueriui, kuris iš savo pusės principiniai su jomis sutiko, tačiau nenorėjo atsisakyti glaudaus bendravimo su amerikiečiais kol tie jo nori.

Gehleno nuomone, rusų-kiečių santykiai, ar teisingiau nesutikimai, yra neteisingai vertinami. Visa 125

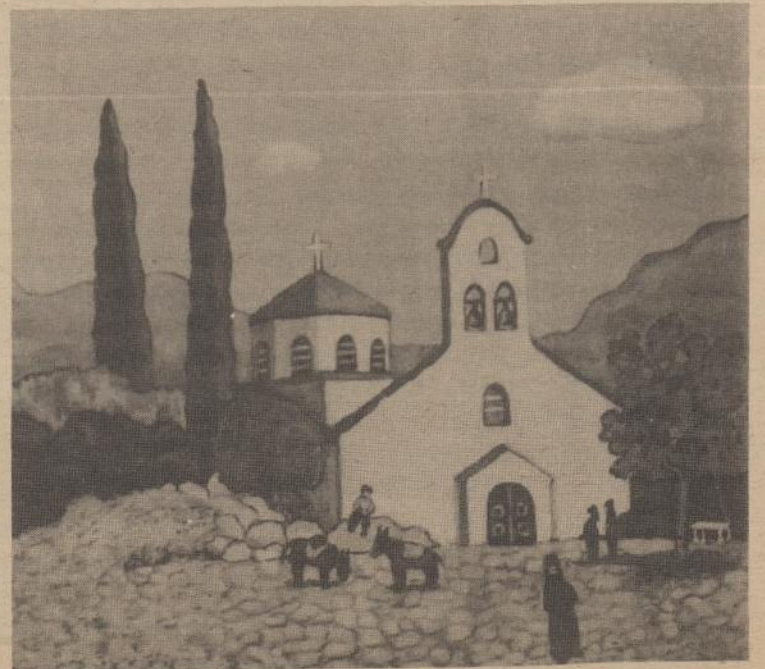
Dail. Marija Tūbelytė-Kuhlman, šiuo metu gyvenanti Japonijoje, sausio 4-24 d. Tokio Amerikiečių Klube turėjo parodą. Tai jos sentintoji individualinė paroda Japonijoje, kuri kaip ir ankstyvesnės, susilaukė gražių atsiliepimų japonų spaudoje. Šį rudenį Marija grįžta į JAV ir su savo vyru apsigyvens San Franciscose. Apačioje keletas jos darbų reprodukcijos.

metų komunistų ir socialistų sąjūdžio istorija yra pilna schizmų ir nesutikimų, kurios tačiau nesulaikė jo plėtimosi. Žinia, sovietams yra ne malonus ginčas su Pekinu, tačiau Kinija dar ilgai negalės galvoti apie karą su Sovietų Sąjunga.

Savo knygą Gehlenas parašė 1971 metais. Tąsyk jis pranašavo, kad sovietai per šį dešimtmetį stengsis stabilizuoti savo pozicijas Europoje ir įsigyti naujas Viduržemio jūroje, arabų pasaulyje ir Indijos Vandenynė. JAV atžvilgiu jie laikysis iš paviršiaus draugiškai, tačiau iš tikro jie ruošis galutinam atsiskaitymui kitame dešimtmetyje. Prieš tai reikia laukti pastangų grąžinti į savo glėbį Kiniją, Mao Cetungui mirus. Akivaizdoje tokio pavojaus, Vakaramai turėtų užmiršti smulkius ginčus ir veikti vieningai. NATO kuo greičiausiai turi sutvarkyti savo santykius su Turkija ir Graikija. Būtų gerai į tą sąjungą įtraukti ir Izraelį ...

Pabaigai reikia pastebėti, kad Gehlenas iš esmės buvo teisus. Šiandien žinome, kad Sovietų Sąjunga per tą laiką smarkiai ginklavosi. Kam tas reikalinga, jei tikrai tikima į detente ir taikingą koegzistenciją?

WANTED JOURNEYMEN
or
1ST CLASS SKILLED
MACHINIST
Must be able to set up and read
blue prints
SHEET METAL MAN
ELECTRICAL MECHANICAL
ASSEMBLERS
Experience in wiring & assembling
All fringe benefits
SOLIDYNE INC.
56 Spence St.
Bayshore L. I., N. Y. 11706
516-231-7800, Ext. 47 (46-3)

VENEZUELOJE...

(Atkelta iš 3 psl.)

seni papročiai yra gyvi ir kad atrandama būdų šias tradicijas naujai įprasminėti. Vienas lietuvis veikėjas pastebėjo: "Šį vakarą sutikau žmones, kurių metais lietuvių tarpe nebuvau matęs. Ir man tai — tikros Kalėdos!" Taip galvojome mes visi. Ačiū irgi visiems.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

PASAMONĖS VERSMIŲ SONATA (4) JŪRATĖ STATKUTĖ DE ROSALES

Iš Jadvygos Čiurlionytės atsiminimų knygos žinome, kad Čiurlionio vaikystę supodžukų dainos. Tai būta anų, pačių nuostabiausių, graudžiais balso vingiais išraitytu, betgi klasiško paprastumo ir grynumo melodijų, kurios ir šiandien ne vienam mūsų žavesio ašaras išspaudžia. Pasakodama, kaip brolis įtėmiai klausydavo Dzukijos laukuose skambančias rugiapiūtės dainas, sesuo rašo: '... Daina vis skamba ir skamba. Ji lyg gyvybės syvai, kraujo lašeliai lašą per amžius vis taip pat vienodai. ... Kažkada, praeities amžių glūdumoje, užgimęs mažas krislelis išpuoselėtas, išsaugotas, prabyta iš širdies į širdį ir jaudina, ir verčia susimastyti.'

Konstantinui paūgėjus, jo dainų repertuaras prasiplėčia. Mažasis muzikas, išvykęs mokytis į Plungę, išraižo su orkestru Žemaitijos ir Latvijos pajūri. Plungėje, Palangoje, jis surašinėja žemaičių anuometines dainas: '... žodžių (žemaitiškai tariamų) jis nesupratęs. Jis užrašydavęs vien melodijas ir jas niūniuodavęs, arba skambindavęs, pritaikydamas joms harmoniją.'

Preito šimtmečio vakarinių baltų dainos savitumu neatsilikdavusios nuo dzukiškųjų. Mažlietuvius Rėza, lygiai 50 metų prieš Čiurlionio gimimą, mūsų dainas šitaip aprašė: 'Melodija yra sunkiausias dalykas pavaizduojant lietuvių liaudies dainas, nes ji visai nenori klausyti meno varžtų. Užrašant ir pažymint ją gaidomis, dingsta tai kas gražiausia.'

Užrašymo sunkumai atsiradavę gal ir tais atvejais, kai daina negalėdavo būti įtraukta į vakarų Europos muzikinės sistemos rėmus ar net rašybą. Ką pav. darydavo dainų rinkėjas, kai jis užkliūdavo ant mūsų kaime dažnų balso glissando, tolygio primenančių Indijos muzikai įprastus ketverčio, aštundalio ir net 16-tosios tono skirtumus? Vakariečių rašyba ne tikrai negali tokių mažų tono skirtumų perduoti, bet jų nė neskiria. Išgirdęs 'detonavimą' rinkėjas jį, turbūt 'įtaisydavęs'.

Čiurlionių namuose trys vaikai turėjo absoliučią klausą: Mikalojus Konstantinas, jo brolis Petras ir sesuo Jadvyga. Šaoningai ar ne, vai kai negalėjo savyje neužregistruoti savitus mūsų liaudies dainų bruožus. Keliais tukstantmečiais į praeitį išdriekusi mūsų liaudies muzikos gija pasižymi gausiu savitų taisyklių įvairumu: antai vienur vyrauja trijų ar keturių tonų melodijos, ki-

tur dainos struktūra laikosi nuotaikingų graikiškų dermių taisyklių; dar kitur savaiminga sutartinių polifonija toli gražu nevengia disonantiškų, gaidą iš gaidos išlaikomų sekundos intervalų. Nemažiau savaimingas yra mūsų dainų ritmas: kartais griežtai reguliarus, kitur laisvai įvairuojantis, arba alternuotas, o kartais yra įpuolama į visišką aritmiją.

Nors mūsų dainos sudaro atskirą, pakankamai sudėtiną ir absorbuojantį muzikos taisyklių pasaulį, mažojo Čiurlionio muzikinis išsilavinimas jokių būdu jomis nesirubežiavo. Tradicinės vakarų Europos muzikos pamokos vystėsi paraleliai su liaudies dainų vartojimu. Tai nuodo sesuo Jadvyga: 'penkerių metų berniukas skambino iš klausos daineles ir lengvesnius kūrinėlius, o šešerių metų sūnų tėvas jau vedėsi į bažnyčia 'adynkų' groti.' Gi septynių metų Konstantinas jau skambindavę iš gaidų, tėvo priežiūroje. Atrodo, kad kol Čiurlionis buvo mažas, namuose ir vėliau Plungėje igitas vakarų muzikos pažinimas plėtėsi drauge su liaudies dainų pažinimu ir abiejų muzikinių sistemų lygsvara buvo išlaikyta, bei viena kitą papildė. Staiga, mūsų dainų nuostabaus muzikinio įvairumo ir laisvės pasaulio nebėr. Mecenato dėka, gabus Konstantinukas yra išsiunčiamas į Varšuvos konservatoriją.

Palyginkime. Mūsų liaudies dainos rėmėsi (teoretiniai aštuoniu) vadinamųjų 'graikiškų' dermių (gamų) sistema. O Čiurlionio laikais konservatorijose dėstoma tradicinė vakarų Europos muzika rėmėsi tikrai dviejų rūšių gamomis, išlikusiomis iš anų senovės gausių dermių: majorine (dur) ir minorine (moll). Perkėlus gabų jauną vaiką iš Lietuvos kaimo į Varšuvos konservatoriją, iš karto įvyksta pirmoji drastiška limitacija: jo muzikinis pasaulis yra susiaurinamas į tikrai dviejų dermių rėmus. Šitokio muzikinio sukaustymo pasėkos tiesioginiai paliečiai tolimesnės kompozicijos galimybės, nes konservatorijoje yra dėstoma harmonija kuri remiasi dviejų dermių tonališkumo mokykla.

Vaizduotėje rodos girdžiu varšuviečio prof. Noskovskio balsą kompozicijos teorijos pamokoje:

— Kostečko, žiūrėk: tonika (dominante, tonika) subdominante, kartoji, grįžti, vėl atkartoji. Tavo muzikinis sakinytis neturi galo, baigiamosios gaidos trūksta.

Yra privaloma užbaigti

kompoziciją tonikos skambesiu. Lietuviškose dainose paskutinė gaida pakyla vieną tercią virš tonikos, ir muzikinis sakinytis lyg pakimba ore, lyg laukia, kas toliau bus pasakyta. Kaip tiksliai sutampa ši muzikinė struktūra su filosofiniu pagrindu nurodančiu, kad viskas pasaulyje tėra niekad nesibai-gianti, amžina eiga! Ar Čiurlionio profesorius būtų panorėjęs bei pajėgęs suprasti šį filosofinį mūsų dainų struktūros paaiškinimą? Ar Dzukijos kaimiečiukas būtų sugebėjęs bei išdrisęs jam tokį paaiškinimą duoti?

Čia gal tenka prieiti prie giliai ironiško fakto: simbolistas Čiurlionis greičiausiai niekad pilnai nesuvokė liaudies muzikos simbolistinių pradų.

Kartą, kalbėdama apie mūsų tautinių šokių simboliškus žingsnių skaičius (pav. metų raidos ir derliaus šokiuose pas mus ir daugelyje kitų tautų mėnesio ciklą simbolizuoja 29 žingsnių ritmas) iškėliau klausimą, ar tokio- mis logiškais motyvacijomis determinuota meno forma negalėjo su laiku išvystyti mūsų dabartinę meno estetikos sampratą. Lygiai tas pats klausimas galioja muzikos srityje: kokių būdu sanskrite minima 'simbolinė' gaidų (it žodžių) prasmė eventualiai išsivystė į muzikinės struktūros nuostatus, o vėliau į grynai estetinį muzikos pojūtį?

Trisdešimt metų po Čiurlionio mirties, Berlyno muzikos etnologijos profesorius Marius Schneider pirmą kartą rimtai iškėlė 'kalbinį/simbolinį' muzikos užgimimo faktą. M. Schneiderio ypatin-gai vertingas studijas, deja, nutraukė Antrojo Pasaulinio karo apystovos, bet faktas, kad pirmą kartą muzikinio ritmo, garso tembro, gaidos ir sąskambio prasmė buvusi lo-lygi mūsų dabartinio žodžio ar rašto prasmei liko įrodytas.

Kas vėliau atsitiko su ta 'simboline' muzika? Pažiūrėkime ką mums pasakoja istorija. Krikščionybės išigalėjimo laikais iš rytų Europos barbarų atgabenta į vakarus, pagonišką simboli- nę/filosofinę prasmę turinti, polifonija yra bažnyčios draudžiama. Popiežiaus Gregorijaus I įsakymu bažnyčia pe-reina į monodinį giedojimą (gregorinę muziką). Mitros Varunos, saulės t.y. ugnies, ir vandens (germinacijai ir augimui būtina kombinacija) disonantiškas tritonis yra pavadinamas 'velnio intervalu' ir jį vartojantiems dainininkams grėsia ekskomunikacija. Polifonija tačiau nemirš-

MAIRONIS

NUO BIRUTĖS KALNO

Išsisupus plačiai vakarų vilnimis.
Man krūtinę užliek savo šalta banga
Ar tą galią suteik. ko ta trokšta širdis.
Taip galingai išreikšt. kaip ir tu. Baltija!

Kaip ilgėjaus tavęs, begaline, plati!
Ir kaip tavo išgirst paslaptingų balsų
Aš geidžiau, tu pati vien suprasti gali.
Nes per amžius plačių nenutildai bangų!

Liūdna man! Gal ir tau? O kodėl. nežinau:
Vien tik vėtrų prašau. kad užkauktų smarkiau:
Užmiršimo ramaus ir tarp jų nematau.
Betgi trokštu sau marių prie šono arčiau.

Trokštu draugo arčiau: juo tikėti galiu:
Jis kaip audrą nujaus mano sielos skausmus:
Paslapties neišduos savo veidu tamsiu
Ir per amžius paliks. kaip ir aš. neramus.

1895

ta. Ji netrukus atgyja stipresnė negu anksčiau, bet ... jos prasmės jau nebėra. Ji yra lyg užmiršta protėvių kalba, kurios garsus ainiai akiai kartoja, nors jų reikšmės jau senai nebesupranta. Iš pirmą kartą simbolinės 'kalbos' telieka nemotyvuotas, nesuprastas estetiškas pojūtis, o tapusius beprasmybišiais garsais staiga galima pradėti dėstyti kokioj tik nori tvarkoj, nes jų išdėstymui nebėra logiškų 'kalbos' pobūdžio motyvacijų.

Bachas iškels naujai atsi-vėrusias beprasmybių garsų kombinacijų galimybes ir aukščiausio estetinio tobulumo grožį, tačiau net Bachas nebeišvengs naujai išigalėju sių limitacijų. Prireikęs patogiausių harmonizavimui dermių, jis išrinks ir naudos tikrai tas dvi dermes, kurios suteikia plačiausias harmoningų sąskambių galimybes: majorines ir minorines gamas. Visos kitos dermės (turėjusios pas graikus dar išlaikytą 'prasmės' reikšmę) nuo Bacho laikų įkris užmarštin. O 'velnio intervalas' taps išmestas iš muzikos pasaulio kone iki atonalinės muzikos užgimimo.

Čiurlionio tragedija gal glūdėjo tame, jog jis iš vienos pusės juto prieškrikščioniškąją, gyvos kalbos paprastumą ir laisvumą turinčią - mūsų dainose dalinai išsilai-kusių - muzikinę struktūrą, o iš kitos pusės studijavo pa-čius tobuliausius post-krikščioniškųjų kitimų pasėkoje išaugusius kūrinis. Jis vienodai žavėjosi abiem reiškini-ais, tiksliai nurodė, kad kla-siškoji vakarų Europos muzika išaugo iš anos senosios liaudies muzikos ir tikėjosi sukurti ateities tautinę muziką remdamasis praeities pamokomis.

Deja, praktika parodė ką kitą. Čiurlionio laikais nebuvo įmanoma atstatyti istori-

nę dviejų muzikos sistemų skilimo raidą ir pilnai supras-ti, kaip giliai vakarietiškos beprasmybiškos polifonijos siste-ma pirmą kartą kalbinės sistemos pradus paneigia bei nesiduoda su ja sujungiamą. Šiandieną, Čiurlionio muzi-kinę kūrybą tenka aptarti vi-sų pirma kaip skaudų bandymą sujungti dviejų nesuderinamų sistemų prieštaravimus.

Ar Čiurlionis savo muzikine kūrybos tragizma pilnai juto? Sunku žinoti ... Tačiau kažkaip prasmingai - it atsakymas - nuskamba L. Šepečio konstatavimas: 'Tapęs pirmuoju didelio talento profesionaliuoju lietuvių kompo-zitoriumi, jis vis labiau ima apleisti muziką, o nuo 1907 metų iki pat mirties atside-da vien tapybai'.

(Bus daugiau.)

PHILADELPHIJA

70 METŲ SUKAKTIS

Lietuvių Namai, anksčiau čia vadinamas Lietuvių Muzikalinis Pašalpinis Klubas, Philadelphiaje mini savo 70 metų veiklos sukaktį. Šiai sukakčiai tinkamai atžymėti š. m. sausio 29 d. 7 val. vak. klubo patalpose rengiamas iškilmingas banketas su turininga menine programa. Atvyksta solistai daininkai iš Chicagos — N. Linkevičiūtė ir B. Prapuolenis, ir pianistas S. Cibas iš Bostono. Šiuo laiku minėtam klubui adminis-truoti yra sudaryta Lietuvių Namų Taryba, kuriai pirmininkauja G. Surdėnas, gi valdybai vadovauja V. Šalčiūnas. Minėtai sukakčiai atžymėti klubo vadovybė jau nuo seniai ruošėsi ir tikisi susilaukti didelio susidomėjimo ir paramos iš lietuvių tarpo.

STALINO MIRTIES MİSLĖ

JURGIS GLIAUDA

Tragiškos galingųjų diktatorių mirtys buvo ir pasiliks sensacingų istorijų aruodai. Juo labiau, jeigu tas mirtis supa paslaptys, neaiškių aplinkybių miglos. Iš tų aruodų semiamos studijos, kūriamos pseudoistorinės legendos, rašomi romanai. Šiomis dienomis anglų kalbos knygų rinkoje pasirodžiusi John Tolando tūkstanties puslapių knyga "Adolf Hitler" bemačius atsirado antroje "best-sellerių" vietoje. Vertintojai suka sau galvą: kodėl šiais metais Amerikoje, kada jau prisimiršo hitleriados sunkmetis, Amerikos žmonės moka už hitlerinę knygą 15 dolerių?

Nauja knygą apie Džiugašvili-Stalino mirtį kainuoja 22 vokiškos markės, tad daug pigesnė už Hitlerio gyvenimo ir žūties istoriją. Be abejo, ši knyga pasirodys ir anglų kalba. "Stalino mirties mįslė" išleista rusiškai.

Knygos autorius yra kaukazietis, čečenais, istorijos daktaras Abdurachmanas Avtorchanovas. 1937 metais jis baigė Maskvoje Raudonosios profesūros institutą kaip rusų istorijos žinovas. Jis buvo paskirtas kaip "atsakomasis darbininkas", dirbti Kompartijos archyvuose. Tais pat metais jis suimtas kaip "liaudies priešas" ir kalėjo iki 1942 metų. Aukščiausias RSFSR teismas nerado jam primetą kaltę įrodyti. 1943 metais A. Avtorchanovui pavyko pasišalinti iš Sovietų Sąjungos. Jis pabėgo į laisvąjį užsienį. Čia jis apgynė disertaciją istorijos daktaro laipsniui. Dabar profesoriauja ir parašė aštuonias knygas, Kaukazo ir Čečėnės istoriją ir Sovietų valdžios struktūros analizės: "Partokratijos gimimas", "Valdžios technologija".

Aptariamos knygos sinopsė sako: "Stalino mirties mįslė" yra A. Avtorchanovo devintoji užsienyje parašytoji knyga. Autorius yra puikus Visasąjunginės kompartijos "virtuvės" žinovas, sovietinės tikrovės analitikas. Knyga šiek tiek skyriasi nuo anksčiau jo parašytųjų. Nagrinėdamas oficialius ir neoficialius sovietinius dokumentus autorius atranda įdomią išvadą: Stalinas nenumirė paprasta mirtimi, jį pašalino suokalbinkai! Autorius neverčia skaitytoją tuo įtikėti, bet pateikia faktų, gandy, nedasakymų šifravimų, o išvadas tedaro pats skaitytojas. Šis įdomus veikalas parašytas taip įtaigiai, kad skaitomas kaip kriminalinis romanas.

Berijos sąmokslas yra knygos sugestijų bazė. 1953

metais kovo 4 dieną, "Pravdoje", pasirodė pirmoji naujos, postalininės eros kregždutė. Trumpa žinutė skelbė, kad "Stalinas sunkiai susirgo ir laikinai pasitraukia nuo vadovavimo valstybinėje ir partinėje srityje".

Šio istorinio pranešimo išvakarės buvo tokios: vasario 28 dieną buvo bičiuliški "pietūs" Stalino vasarvietėje, Kuncove. Ši diktatoriaus "dača" buvo, ne lyginant bunkeris karo zonoje: keliagubas sargybų tinklas, įvairūs signaliniai įrengimai, absoliuti įeinančiųjų ir išeinančiųjų kontrolė.

Kaip įprasta, bičiuliški "pietūs" baigdavosi kitos dienos paryty, 5 ar šeštą valandą, jau prašvitus. Šį kartą pietuose dalyvavo Berija, Malenkovas, Chruščiovas ir Bulganinas. Stalinas gerokai pasigėrė. Sekanti diena — sekmadienis! Ir diktatoriai panaudoja savaitgalį išgertuvėms.

Tuo laiku jau vis labiau plėtėsi "gydytojų sąmokslas". Jau, kaip senų "čistkų" laikais, pradėjo siautėti areštai. Kremliaus poliklinikos medikai, beveik visi, buvo žydų tautybės. Tad ir visas tas "sąmokslas" atrodė carinių pogromų atnaujinimu. Tarp areštuotųjų medikų, tik V. N. Vinogradovas ir P. I. Egorovas buvo rusai. "Pravdoje" pasirodė vedamasis be autoriaus vardo. Tai buvo Stalino rašinys: "Niekšingi šnipai ir žmogžudžiai po profesorių ir gydytojų kaukėmis". Tai buvo tariamas demaskavimas tariamos suokalbinkų medikų grupės, kurios tikslas "kenkėjiškai ugdyti ir žudyti ir trumpinti aktyviųjų SSSR darbuotojų gyvenimą". Pirmieji areštuotieji jau "prisipažino" parsisamdę tarnauti amerikiečių ir anglų žvalgybai. Maišėsi čia ir sionistų "Džoint" organizacija, lyg ir jungianti žydus-medikus į kovingą antisovietinę grupę.

Asmeniškai Stalino gydytojai, Levinas ir Vinogradovas, tapo suokalbinkais prieš Stalino gyvybę!

Šio tariamo suokalbio išvada: Berija neatidengė laiku teroristinės Kremliaus gydytojų organizacijos! Viskas buvo "nuostabiai" atrasta už Berijos nugaros. Už tokį "nebudrumą" Berija, kaip jo pranešėjai, turėtų mokėti savo gyvybę.

Tad tokioms aplinkybėms esant fone Stalino mirtis Berijai buvo jo gyvybės ar mirties klausimas. Kada iš Stalino "dačos" pasigirdo pirmieji telefono skambučiai apie Stalino negalavimą, Stalinui gaivinti buvo

pakviesti nežinomi gydytojai. Kaip spėja A. Avtorchanovas, tie "gydytojai" buvo Berijos atsiųsti NKVD tarnautojai. Šie "gydytojai" apstojo Stalino guolį. Savo memuaruose Svetlana Alelujėva - Stalinaitė, rašo, kad visas jos tėvo gydymas įgavo groteskinį vaizdą. Nebuvo gydymo, o buvo tik galo laukimas. Per mirštančio Stalino agonijos valandas vis labiau formavosi Berijos ir anti-Berijos frontai. Berija buvo gerame ūpe ir, pažymi autorius, Berija keliolikai minučių išvijęs gydytojus, buvo veidas veidu, ant keturių akių, su mirštančiuoju. Berija visad turėjo savo kišenėje nuodų. Autorius spėja, kad Berija apnuodijo Staliną pietų metu lėtai veikiančiais nuodais. Staliną paralyžius nebuvęs naturalus, bet nuodų veikimo paseka.

Chruščiovas slapta tarė Bulganinui:

— Ar tu žinai kokia padėtis susidaro Stalinui mirus?

Bulganinas suprato.

Tuo tarpu atvyko nežinoma gydytoja. Šiai moteriai buvo pavesta padaryti papildomas injekcijas be sąmonės merdinčiam Stalinui. Galas netrukus atėjo. Dabar kelias į Kremliaus diktatoriaus sostą buvo atviras. Kas užims sostą?

Pirmomis po Stalino mirties minutėmis Berija buvo narsus ir ūpingas. Jis buvo įsitikinęs, kad Stalinas mirė, tad išbėgo į koridorių ir triumfuojančiai įsakė "Paduoti mašiną!" Jis skubėjo iš Stalino vasarvietės į Kremlių, atsistėti į dar šiltą diktatoriaus sostą. Jis mažai įvertino Nikitos apsukrumą ir už tai sumokėjo savo gyvybę.

Rašytojas Ilija Erenburgas pirmasis drįso kalbėti apie Stalino nužudymą. Kadangi kaltinamas Berija jau nebegalingas ir po vėlena pakištas, visad bailus Erenburgas išdrįso atkasti sensaciją. Tuo tarpu Staliną sūnus Vasilijus visiems atvirai tvirtino: "Jie nužudė mano tėvą!"

Tas blėfas, kurį sugalvojo stalinai savo naujai "čistkai" pateisinti, vadinas medikų suokalbis, atsiskuko prieš jį patį NKVD aparato posūkiu. Kaip tvirtina Svetlana Stalinaitė ir tam pritaria šios knygos autorius, Stalinui gaivinti buvo atvaryti nežinomi gydytojai. Jie darė nereikalingus veiksmus pirmos pagalbos priedangoje: rentgenogramas, kardiogramas, ieškota dėlių, kol pagaliau rado tą senamadišką priemonę kraujospūdžiui mažinti. Užvedė ligos dieną ir vedė jį su beprasmingu

Plečiamas ALKOS muziejus

Tauta išlieka gyva ilgiems laikams savo kultūrinėmis vertybėmis: žmogiškosios kūrybos vaisiais, įamžintais knygoje, paveiksle, skulptūroje, drožinyje ir architektūroje, taipgi religinės, visuomeninės ir politinės veiklos paminkluose. Sunaikink visa tai — ir tauta bus mirusi ateities kartoms, bus išbraukta iš gyvenimo.

Yra didelio pavojaus ir mūsų kultūrinėms vertybėms mažėti bei nykti Amerikoje, jei tik nebus rimtai susirūpinta jų apsauga ir globa.

Neįkainojamos vertės darbą atliko ir atlieka visi, kurie rinko ir renka šiuos tautos turtus į įvairius archyvus. Vienas tokių archyvų yra jau daugeliui žinoma ALKA (Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas). Tai prelato Pranciškaus M. Juro, P. A. gero pusšimčio metų kruopštaus darbo ir rūpesčio vaisius. Čia sutelkta apie penkiasdešimt tūkstančių lietuviškų knygų, laikraščių ir kitokių spausdinių — jų tarpe labai vertingų, retai kur užtinkamų, — taipgi mūsų tautodailės išdirbinių, paveikslų ir lietuviškų įstaigų, draugijų bei privačių asmenų archyvinės medžiagos.

Norėdamas užtikrinti ilgesnį Alkos egzistavimą, prel. Juras prieš dvejus metus ją teisiškai pavedė globoti L. K. M. Akademijai, kuri yra įregistruota Connecticut valstijoje ir turi nuomokėčių atleidimo teisę. Šiuo metu Alką administruoja 12 asm. direktoratas, ir kurį įeina gen. konsulas A. Simutis, Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius, dr. J. Bachulus, dr. A. Stankaitis, inž. V. Izickas ir kt.

Alka priklauso visiems lietuviams. Ja rūpintis ir išlaikyti yra visų lietuvių pa-

reiga. Kad kiek galima daugiau įtraukus lietuvių į Alkos rėmėjus, sudaromas Alkos Globos Komitetas iš lietuvių žinomų asmenų.

Yra užsimota praplėsti Alkos patalpas, nes esamas pastatas yra per mažas ir jame neįmanoma sutvarkyti jau dabar turimo turto. Dabartiniam pastatui numatyta pristatyti antras aukštas, o prie jo dar dviejų aukštų su rūsiu priestatą. Tada būtų tris kartus daugiau patalpos. Beveik visas pastatas bus skirtas knygoms ir kitai archyvinei medžiagai, o tik maža dalis liktų muziejui ir tautodailės reikalams. Pastatas projektuojamas taip, kad, reikalui esant, būtų galima pristatyti trečią aukštą ir izoliuotą nuo jo prižiūrėtojų būta. Pastato planų sudarymu rūpinasi inž. Vytautas Izickas Bostone. Statyba numatoma pradėti šį pavasarį. Ji pareikalaus apie 350,000 dolerių. Lėšų telkimo planavimui vadovauja L. E. leidėjas Juozas Kapočius. Statybos pradžiai reikia turėti bent 150,000 dolerių. Numatoma ieškoti asmenų, kurie paskolintų 2-3 metams be nušimčių po 1-2 ar daugiau tūkstančių dolerių. Pradėjus statybą, jau bus lengviau surinkti reikiamą sumą aukomis. Ši rinkliava rūpestingai planuojama ir bus pradėta, kai tik bus parengti preliminariniai statybos planai.

Alkos adresas: P. O. Box 608, Putnam, Conn. 06260.

PRODUCTION SUPERVISOR

Needed for Corrugated Sheet Plant located in Los Angeles, Calif. area. Must have 3 years experience with Flexo Folder Gluer and ability to Supervise. Starting Salary \$15,000 year plus bonus and excellent fringe benefit package. Write or call M. FETERIK

ARROW CONTAINER & PACKAGING CORP.

8315 E. Hanan Way
Pico Rivera, Calif. 90660
213-699-7451

An Equal Opportunity Employer (2-4)

PULP & PAPER ENGINEER BS CHEMICAL or MECHANICAL ENGINEERING

7-15 years experience in paper mill or paper mill engineering, particularly in causticizing, digesting, wash & screen and bleaching. Salary commensurate with experience and competitive with industry. Benefits and moving expenses. Location — North Florida. Please send, apply or call to MR. G. A. TOUGAS
E. A. WATKINS & COMPANY
P. O. Box 2194
Tallahassee, Fla. 32304
or
Phone Collect 904-576-7181 (1-5)

CLASS A TOOL & DIE MAKER

Must have job shop experience. Must be able to build and repair all types of light stamping dies from prints or samples. \$8.00 per hour starting rate with all fringe benefits, and to work and live in a small congenial community.

YANKEE WIRE CLOTH PRODUCTS, INC.
222 WEST MAIN ST.
WEST LAFAYETTE, Ohio 43945
(614) 545-6328 (52-5)

PAGIRNIS

APIE IDEALIZMĄ

Sustoję Naujųjų Metų angoje, ryžtamės prakalbėti apie idealizmą šeimoj, visuomenėje ir šiaip mūsų pašonėje. Juk idealizmo ugdytas ir jo gležnų daigų laistymas šampanais ir konjakais tradicingai prasideda Naujųjų Metų sutikimuose.

Tegu parūpina lituanistinių mokyklų vadovai knygų vaikams ir lėšų klasių šildymui, — tarė mamytė, nupirkusi trijų šimtų dolerių suknelę Naujųjų Metų rautui, — juk idealizmas prasideda mokykloje.

— Aš reikalauju iš lituanistinių mokyklų mokytojų idealizmo, skiepyti mūsų vaikams lietuviybę, be dirstelėjimų į dolerinius atlyginimus, — pritarė tėvelis, pirkęs plačiaekranį TV imtuvą už du tūkstančius.

Netrukus paaiškėjo, kad Naujųjų Metų rautas, kurio pelnas buvo skirtas lituanistinei mokyklai gerai pasisekė: sumokėjus salį ir barų nuomą, viso tris tūkstančius dolerių, gryo pelno liko trys doleriai.

— Aš elgiuosi idealistiškai, — tarė vaikingas tėvas, — aš suku savo atžalas veidu į Lietuvą.

Jis numetė į krepšį LF kvietimą įstoti nariu su 100 dolerių įnašu ir išrašė trijų tūkstančių dolerių čekį sovietiniam inturistui, kuris parūpins jo vaikų kelionę į Vilniaus Kapsuko politgramotos kursus...

— Aš turiu gerai ištirti, kuri lietuviška organizacija

naudingiausia Lietuvai ir lietuvybei, — vis kartojo idealistiškai nusiteikęs viengungis, vis neapsisprendamas, kam paskirti testamentu savo šimto tūkstančių dolerių santaupas.

Staiga giltinė pamojo dalgium — idealistiškai nusiteikęs viengungis krito kaip pakirstas.

Valdiškos išmarinių santaupų prievaizdas tykiai persikėlė mūsų viengungio idealisto santaupas, visą šimtą tūkstančių, į valdiškus ir sparčiai naikinamus aruodus...

Idealizmas yra lazda su dviem galais.

TAUTINĖS DRAUSMĖS SARGYBOJE

— Žingeidu, kur hidrantai gražesni: Vilniuje, ar Maplewood gatvėje? Laukiu laiško iš Alseikos...

SAPNŲ AIŠKINIMAS

Jeigu prisapnavai, kad vietoj šampano butelio tau padavė kiauliškos buizos ki-

birą — būsi anonimiškai iškoliotas per telefoną. Jeigu sapnuoji, kad tavo atidaromas šampano butelis iššovė kaip patranka: apie tave plinta gandai, esą užkabinėji ištekejusias moteris. Susapnavęs, kad šampano butelio kamštis krito į tavo boso akį — tikrai gausi paaukštinimą tarnyboje, bet prisapnavęs, kad esi apipylęs šampanu staltiesę ir ponių sijonus — lauk velnių iš žmonos. Jeigu sapnavai, kad tavo žmona maudėsi šampano baseine — apsidairyk atidžiau, tavo žmonelė susižvalgo su prašalaičiais. Jeigu iš šampano butelio gesini gaisrą peleninėje — narsiai kandidatuo k į savo klubo pirmininko vietą. Pirmininkavimas suteiks tau progų sėdėti garbės prezidiumuose.

KOMUNIZMO STATYBOJE...

— Eikite po velnių. Geriu už draugo Brežnevo maršalystę!

ČIA PRIĖJO KADZIULIS IR TARĖ

— Tas Petraitis visad proletuviškai nusiteikęs, —

kažin kas pagyrė Petraitį. Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Petraitis nepripažįsta švento benediktino ir visad dairosi krupnikų.

★

— Brangusis, netrukus mes būsime tryse, — sukuždėjo žmona vyrui.

— O! — sušuko nudžiugęs vyras. — Pagaliau aš būsiu tėvas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Žmona nori tamstai pasakyti, kad su jumis gyventi atvyksta tamstos uošvėlė.

★

— Iš kur čia taip dvokia svilesiais? — nustebo žmogus ir užspaudė nosį.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Iš tos pusės, kaip matai, Tėvynės Sargas svilina škirpos knygą, o iš kitos pusės į Laisvę barbekiuojina Sruogienės Istoriją.

★

— Kokį advokatą samdyti mane ginti? — aimanavo susirūpinęs vyrukas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Tokį, kuris per dvi minutes tau įrodys, kad du ir du yra penki.

★

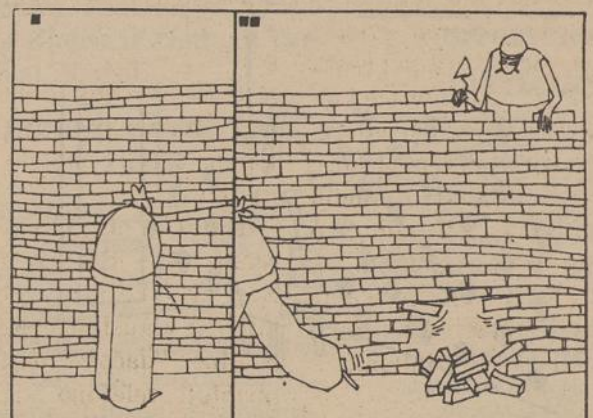
— Negaliu nuspėti, kokia bus didžiausia sensacija 1977 metais? — spėliojo sansacijų mėgėjas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Akiračių buldogas įsirašys į Vilniaus kapsukinius "lituanistinius" kursus.

(Riktas! Turi būti: Kelnų išpardavimas).

★

Taip sovietinės statybos stiprumą vaizduoja Šluota, išeinanti Vilniuje.

EGLUTĖ SU ŠIAUDINUKAIS

Clevelando mieste puošėme eglutę, Gražūs šiaudinukai švietė kaip saulutė: Džiaugėsi žmonės, garbino ir gyrė — Salėje eglutė buvo kaip didvyrė.

Juk tai ne blizgučiai, juk tai ne stikliukai: Glostė akį, širdį dailūs mūs šiaudinukai. Čia jie tįsta kaba, kaip lengvutė pynė, Ana-va! Grožėkis! Žeri, susipynė.

Ant šakelių spindi, ant šakelių kaba — Skelbia visai salei pranešimą labą: Tai lietuvių skonis, tai lietuvių grožis! Ir kiekvienas salėj eglutėje grožis.

Tik staiga atbėgo nematyti vyrai. Rėkia: Tai pavojus tieji šiaudinukai! Tai gaisrų pavojus! Tai sudegins miestą! Ir gražiai eglutei pasidarė rieta...

Puolė nevidonai, puolė, kaip pasiutę — Mest šalyn gražuolę, sunaikint eglutę! Bet užstojo žmonės — dingo žiaurūs vyrai. Liko mūsų laimei dailūs mūs šiaudinukai!

Iš tarybinės buities pagal tarybinę spaudą.

NEPASISEKIMAS

— Vakar dar kartą skambinau, kad atvežtų degtinės, — susnervinusi šneka kalmo parduotuvės vedėja savo draugei, — vis neveža ir neveža. Tu padirbėk viena, o aš bėgsiu į paštą...

Paskambino. Pranešė, kad sugedo mašina, neatvešią...

— Kaip nepasisekė, kaip nepasisekė! — dabar abi pardavėjos almanavo kartu. — Algų diena, o degtinės — nė butelio...

Niekada šitaip abi nepergyvendavo, kai nesulaikydavo laiku druskos, cukraus ar duonos atvežant.

"Valstiečių laikraštis"

SPAUDOS RIKTAI

Apleidęs puotą, jis atėjo į protą.

(Riktas! Turi būti:

Apleidęs protą, jis atėjo į puotą).

(Rikto pataisos riktas! Turi būti: Apleidęs grotą, jis atėjo į protą).

★

Moteris nepatiko ir privertė susiraukti.

(Riktas! Turi būti: Motelis nepatiko ir privertė susiraukti).

(Rikto pataisos riktas! Turi būti: Mozelis nepatiko, ir privertė susiraukti).

★

Velnių išpardavimas.

— Kuriai bendruomenei priklausai?

■ laiškai Dirvai

KODĖL NEPAMINĖJO?

Su pagarba minime kovotojus, žuvusius už Lietuvos laisvę. Vien tik II-os sovietinės okupacijos (1944-51 m.) laikotarpy žuvo apie trisdešimt tūkstančių partizanų.

Čia paminėsiu vieną iš Lietuvos partizanų vadų Juozą Lukšą, kuris pagrindinio veikloje žinomas slapyvardžiais: Daumantas, Skrajūnas, Skirmantas, Miškinis.

Juozas Lukša-Daumantas gimė 1921 m. Marijampolės aps., šilavoto vls., Juodbūdžių k., ūkininkų šeimoje. Gimnaziją baigė 1940 m. Kaune. Tais pačiais metais bolševikų įkalintas ir išsilaisvino prasidėjus vokiečių-rusų karui. Vokiečių okupacijos metu studijavo universitete architektūrą ir veikė pagrindį prieš vokiečių nacius.

Bolševikų II-os okupacijos pradžioj jis įsijungė į aktyvią pagrindinio veiklą. Ėjo įvairias pareigas: vyr. partizano vado adjutanto, Birutės rinktinės vado. Suorganizavo pagrindinio spaudos leidimą "Laisvės žvalgo", "Kovos keliu".

Ryšiui sudaryti su Vakaraus Daumantas du kartus prasiveržė pro geležinę uždangą. Pirmas žygis buvo nesėkmingas, ryšių nesudarė, nes iš Vakarų pusės nieko nebuvo daroma. Antrą pradėjo 1947 m. gruodžio 15 d. pro Rytrūsius. Kely žuvo trys palydovai, tik Daumantui ir Audroniui (Kazimierui Pypliui) pasisekė pasiekti Dancigą, o iš ten per švediją, Prancūziją atvyko į Vakarų Vokietiją.

Baden-Badene, 1948 m. liepos 7-9 d. sutarė su VLIKu, kad krašto rezistencijai užsieny įgaliotas

atstovauti VLIKas. Susitarimą Lukša pasirašė kaip BDPS prezidiumo specialus įgaliotinis. Vakaruose jis išbuvo iki 1950 m. spalio 3 d. Per buvimo laiką jis parašė knygą "Partizanai už geležinės uždangos".

Grižus ok. Lietuvon, tuo metu vyko sovietinio saugumo pats stipriausias siautimas. Juozas Lukša-Daumantas, išduotas J. Kukauskio, žuvo kautynėse didvyrio mirtimi 1951 m. rugsėjo mėnesį, miškuose tarp Veiverių ir Prienų.

Praeitais metais sukako 25-ri metai nuo Juozo Dukšos-Daumanto žuvimo ir 55-ri jo gimimo. Kai 1964 m. birželio 26 d. buvo suorganizuota Los Angeles mieste šaulių kuopa, ji pavadinta Juozo Daumanto šaulių kuopa. Jo vardas išsiuvinėtas kuopos vėliavoje.

Užpernai rudenį įsteigta Jaunimo centro jaunių ateitininkų kuopa irgi pavadinta partizano Daumanto kuopa. Pagirtina, kad mūsų kovotojai nepamirštami. Chicagoje žurnalistai iškilmingai paminėjo žurnalisto, rezistencijos kovoto, ltn. Julijono Būtėno 25-rių metų žuvimo sukaktį. Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių kuopa, Clevelande irgi spalio 31 d. iškilmingai minėjo kar. A. Juozapavičiaus žuvimo 57 metų ir jo 82 metų gimimo sukaktį.

Mes žinome, kad Lietuvos okupantas niekina, šmeižia mūsų kovotojus. Nestebėtina, kad okupanto talkininkų yra ir išeivijoje, kuriems partizano vardas, lyg rakštis aky, nepakenčiama.

Lietuvos šaulių sąjungoje buvo tradicija minėti dainių, o taip pat ir Sąjun-

Grupė Los Angeles J. Daumanto kuopos šaulių su vėliava, dalyvavę Lietuvos kariuomenės sukakties minėjime lapkričio 21 d. Lietuvių Tautinių Namų salėje. Iš kairės: A. Lebedziukas, O. Orlovienė, J. Paškauskienė, A. Galdikas, E. Šatnerytė, M. Banionienė, pirm. K. Karuža, V. Paplauskienė ir J. Račius. Minėjimą suruošė Ramovės Los Angeles skyrius.

gos įsisteigimo sukaktis. Šio papročio laikosi ir daliniai išeivioj. Tik Los Angeles Juozo Daumanto šaulių kuopa viešai neminėjo nei prieš dvejus metus kuopos dešimtmečio, nei praeitais metais J. Daumanto 25-rių metų žuvimo sukaktį. Juk už kuopos veiklą yra atsakingas tos kuopos pirmininkas. Tačiau pirmininkas tyli, nes tos tylos kažkas pageidauja. Daumantiečiai atlikite tai ko reikalauja šaulio pareiga ir garbė.

O. Žadvydas

FLORIDA

PAS FLORIDOS LIETUVIUS

Švenčių laikotarpis šiais metais Floridoje buvo gero, šaltokas. Tačiau vis dėlto dar niekad nematytos turistų minios užplūdo šį kraštą. Visi Atlanto ir Golfo įlankos pakraščiai buvo atostogautojų gulte užgulę. Nemaža ir lietuvių šiais metais patraukė į šį saulės kraštą atsikvėpti nuo žiauriai užgriuvusių šalčių Amerikos didmiesčiuose.

Palm Beach lietuvių bažnytinis komitetas, bendradarbiaudamas su vietos lietuvių klubo valdyba, surengė tradicinę kūčių vakarienę, kurioje dalyvavo 150 asmenų. Vakariene praėjo pakilioje nuotaikoje. Kun. J. Borevičius atlaikė pamaldas ir nuotakai pritaikintu pamokslu išryškino šio vakaro simbolinę reikšmę. Solistės J. Šalnienė ir J. Daugėlienė pagiedojo keletą kalėdinių giesmių. Šios vakarienos maloni nuotaika sujungė visus gausiai susirinkusius svečius į vieną lietuvišką šeimą ir leido visiems pasijauti savuose namuose toli atitrukus nuo nuosavos pastogės.

Ir šiais metais Palm Beach Lietuvių klubas surengė Naujųjų Metų sutikimo pokilį. Susirinko pilnutėlė Holiday Inn banketų didžioji salė. Visi links-

mai ir nuotaikingai praleido paskutinįjį pereitų metų vakarą ir iki rytmečio smagiai šoko, grojant puikiai suomių studentų šokių kapelai. Šį sykį Naujųjų Metų sutikimas buvo tikrai puikiai ir vykusiai suorganizuotas ir visiems svečiams paliko malonius prisiminimus.

Sausio mėn. 27 d. Miami lietuvių klubo salėje yra rengiama dailininkų R. Zotovienės ir G. Kodatienės dailės kūrinių paroda. Be jų šioje parodoje pajūrio kriauklių meniškų išdirbinių parodys Apolonija Pažėrienė iš Jūno. Parodos pradžiai įvyks solistės J. Krištolaitytės - Daugėlienės lietuviškų dainų koncertas. Viso šios Floridos lietuvių klubų surengtos pramogos ir kultūriniai parengimai be abejo labai pajvairina tiek vietinių lietuvių, tiek viešėtojų gyvenimo kasdienybą ir pakelia nuotaiką visų mūsų tautiečių atitrukusiu nuo mūsų didžiųjų telkinių šiaurėje ir tolimais nuotoliais atskirtų šiame krašte.

(jd)

WANTED JOURNEYMEN 3AC WARNER & SWASEY CHUCKER OPERATORS & SET UP MEN

Must be experienced, able to maintain set-ups and have own tools. Company paid benefits include: Life insurance, accidental death, sickness and accident, hospital & surgical, liberal vacation, 10 holidays, pension plan.

GLENRIDGE MACHINE CO.
4185 Glenridge Road
South Euclid, Ohio
Call 216-481-2010
Equal Opportunity Employer (3-5)

LAY OUT INSPECTOR

MUST BE JOURNEYMAN

Call 313-897-6100,
Ext. 291

OR APPLY AT

LEAR SIEGLER
INC.

AUTOMOTIVE DIVISION

8129 Epworth Ave.

Detroit, Mich 48204

An Equal Opportunity Employer

FOUNDRY PERSONNEL

If you want a change that offers new challenge and opportunity, this aggressive gray-iron job foundry in Western Pennsylvania has openings for the following experienced positions.

MELT SUPERVISORS

Must have 5 years experience in cupola melting. Will supervise charging floor and all related functions. Must be able to make decisions regarding metallurgical content, to constantly meet customer specs. Metallurgical educational background is a plus.

PLANT ENGINEER

Seasoned or experienced mechanical engineer who can take complete charge of plant engineering including production, building & ground maintenance and planning & directing installation of new equipment.

DESIGN ENGINEER

This position will require about 50% board work. Balance of time will be spent in project planning. Successful candidate should have some background in industrial automation facilities, equipment, machinery and basic strength & stress evaluation. This is a growth position. We offer a comprehensive fringe benefit package.

If you are interested in a personal and confidential interview:

SEND RESUME TO: MR. JAY FARMER

S-5

LITHUANIAN PAPER

1010 Euclid Ave., Suite 208

Cleveland, Ohio 44115

An Equal Opportunity Employer

(3-5)

Be žodžių...

Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

"NAUJOSIOS VILTIES" NAUJAS NUMERIS

Skaitytojus jau pasiekė žurnalo "Naujoji Viltis" devintas numeris, išleistas 1976 m. Chicagoje.

Šiame numeryje Albertas Gerutis rašo apie "Pirmuosius nepriklausomos Lietuvos metus (1918-1920)". Straipsnis parašytas istoriniu tikslumu, apima laikotarpį nuo pirmosios vyriausybės sudarymo iki taikos sutarties su sovietine Rusija. Autorius vaizdžiai anrašo tuolaikinę Lietuvos ir jos kaimynų bei visos Europos politinę padėtį. Straipsnis užima 24 puslapius ir paimtas iš baigiamos rašyti knygos — nepriklausomos Lietuvos laikotarpis.

Ekonomistas Leonardas Dargis duoda apskaičiavimus apie nepriklausomos Lietuvos 1937 metų tautines pajamas. Darbas atliktas kruopščiai, duoti palyginimai su dabartinės okupuotos Lietuvos išvestais rodykliais. Besidomintiems Lietuvos ekonominiu gyvenimu bus nepamainomas šaltinis. Straipsnis užima 15 puslapių.

Bene pats įdomiausias Algirdo Budreckio straipsnis apie Vilniaus vyskupus XVIII amžiuje. Straipsnyje, užimančiame net 34 psl., aprašoma XVIII a. Lietuvos politinė padėtis ir vyskupų įtaka į to laiko kultūrinį, politinį ir socialinį gyvenimą. Straipsnis parašytas istorinėje plotmėje, surinkta daug įdomios medžiagos ir vaizdžiai perduotas skaitytojams.

Ekonomistas Vladas Juodeika patiekia Karolio Markso psichografinį profilį, studija apima komunizmo tėvo K. Markso privatinį gyvenimą, kūrybą ir įtaką į to meto socialinį ir politi-

nį gyvenimą. Atsižvelgiant į šių dienų komunizmo plėtrą, verta geriau susipažinti ir su jo įkūrėju K. Marksu.

Lietuviškoje veikloje Emilija Čekienė sielojasi Lietuvos laisvinimo reikalais, paliečia ALTos, VLIKo ir LB veiklą. Nagrinėja vyresniųjų pastangas įjungti jaunimą į Lietuvos laisvinimo darbą.

Naujų knygų skyriuje, dr. P. Jonikas veda pasikalbėjimą su rašytoju Vytautu Alantu, apie šventaragio žodyną. Stp. Vyktas pristato to paties rašytojo V. Alanto novelių rinkinį "Atspindžiai ūkanose" ir rašytojo K. Barėno redaguotą "Devintąją Pradalę". K. Radvilionis rašo apie okupuotos Lietuvos Romualdo Lankausko romanus.

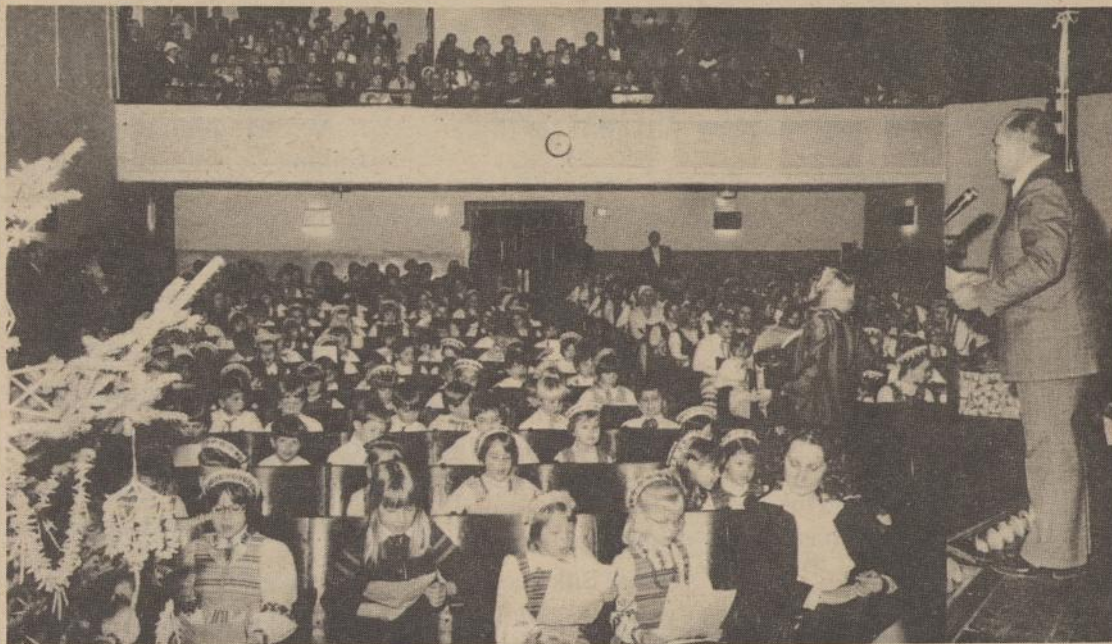
"Nami ir sveturi" skyriuje B. Jonaitis ir tūlas J. D. sielojasi Helsinkio aktais.

"Naująją Viltį" leidžia LST Korp! Neo-Lithuania ir Amerikos lietuvių tautinė sąjunga. Redaguoja red. kolegija: dr. Jonas Balys (pirm.), Aleksas Laikūnas ir dr. Bronius Nemickas.

Šis žurnalo numeris yra 128 psl., spaudė VI. Vijeikio spaustuvė, Chicagoje. Kaina \$3.50, gaunama adm. Br. Kasakačio adresu: 7150 S. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

"LIETUVIAI TELEVIZIJOJE" DEŠIMTMETIS

Lietuviška programa jau ištisus dešimtmetis rodoma per Chicagoje esantį 26 TV Kanalą. Iniciatorius ir nepavargstantis programų sudarytojas buvo ir yra Anatolijus Šlutas su savo žmona Frances. Dešimtmečio minėjimas įvyko š. m. sausio 8 d. Condesa del Mar salėje, Chicagoje.

Kr. Donelaičio lit. mokyklos kalėdinės eglutės programos metu mokiniai gieda, Ramauskaitei akordeonu pritariant. Dešinėje mokyklos direktorius J. Širka. V. Noreikos nuotr.

Banketą atidarė Frances Šlutenė ir pasveikinus svečius, programai praversti pakvietė dr. F. Kauną. TV darbuotojus žodžiu sveikino PLB pirm. Br. Nainys, ALTos sekr. kun. Ad. Stašys, St. Balzeko vardu Žumienė, o raštu gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir kt.

Valdybos pirm. J. Šidlauskas dėkojo visiems lietuviams už nuolatinę paramą, iškėlė šlūtų pasiaukojimą ir visos valdybos pastangas išlaikyti lietuvių pusvalandį. A. Šlutas dėkojo visiems talkininkams, prekybininkams, programų atlikėjams: solistams, muzikams, taut. šokių ir dainų ansambliams. Jaunimo Centro direktorius kun. A. Kezys pasidžiaugė A. Šluto nuolatinėmis pastangomis išlaikyti liet. TV pusvalandį. Šiuo metu liet. TV programomis rūpinasi ir praveda kas antrą sekmadienį J. Centras.

Meninę dalį išpildė aktorius V. Žukauskas, savo humoristika linksmiai nuteikęs visus dalyvius.

Kol bus tokių ryžtingų žmonių ir toliau, tikėkime, kad dar ilgai gerėsime lietuviškomis programomis TV ekranuose.

ATGAIVINTA MARGUČIO RADIO VALANDA

"Margučio" vadovas Petras Petrutis informuoja lietuvišką visuomenę, ypač Chicagos ir jos apylinkių gyventojus, kad nuo š. m. sausio 24 d. atgaivinamos MARGUČIO radijo transliacijos lietuvių kalba. "Margučio" radijo transliacijos vyks 7-8 val. ryto kiekvieną dieną nuo pirmadienio iki penktadienio (5 dienas savaitėje) iš WNIB stoties, 97,1 FM banga.

MARGUČIO vadovas Petras Petrutis kviečia visus Chicagos ir apylinkių lietuvius klausytis "Margučio" radijo pranešimų.

MINĖJIMAS

Chicago Lietuvių Taryba, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimą ruošia š. m. vasario 13 d. (sek-

madienį), 2 val. p. p. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje.

Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau.

★

Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinys, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo ir garbės nario dr. Jono Basanavičiaus mirties 50 metų sukakties minėjimą, ruošia š. m. vasario 6 d. 3 val. p. p. LT Namų salėje.

Programoje: iškilminga sueiga ir dr. Jono Puzino paskaita. Meninėje dalyje: solistė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, pianistė dr. Živilė Modestienė, dailiojo žodžio montažas ir tautiniai šokiai.

Visi kolegos su šeimomis ir draugais kviečiami dalyvauti.

• **Chicagos neolituanų** sueiga šaukiama sausio 30 d. 3 val. p. p. Bus paminėtas miręs Korp! steigėjas Jurgis Dargis. Paskaitas skaitys V. A. Račkauskas ir M. Šimkus.

• **Birutėi Pūkelevičiūtei**, Dirvos novelės konkurso laureatei, premijos įteikimas įvyks kovo 6 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose Chicagoje. Premija įteiks Vilties draugijos pirmininkas K. Pocius ir konkurso mecenatas Simas Kašelio-

kus paskelbtos. Kelionė įvyks birželio 13-30 dienomis.

VERTINGA KNYGA

Šių metų pradžioje pasirodys pirmoji baltų dramos antologija anglų kalba "Confrontations With Tyranny" (Akistatos su tyronija). Daugiau kaip 400 puslapių knygoje šeši vaidinimai su įvadais: Algirdo Landsbergo "Penki stulpai", Antano Škėmos "Pabudimas", latvių Gunars Priedes ir Martin Zivertso bei estų Enn Vetemaa ir Paul Eerik Rummo pjesės. Kaina 15 dolerių. Jei šios antologijos bus pakankamai išpirkta, leidykla žada leisti jų visą seriją. Tokiu atveju, dar 1977 pasirodytų antrasis tomas, kurin įėtų tautosakos įkvėpti dramos veikalai. Šio kultūrinio laimėjimo galima atsiekti bendromis jėgomis, antologiją iš anksto užsisakant ir tikinant savo apylinkės viešiasias ir mokyklines bibliotekas, kad ir jų pareiga bematant įsigyti. Antologijos redaktoriaus adresas: Dr. A. Straumanis, Theater Dept., Southern Illinois University, Carbondale, Illinois. Užsakymus siųsti leidyklai: Waveland Press, Inc., P. O. Box 400, Prospect Heights, Illinois 60070. (Elta)

WANTED EXPERIENCED AIRCRAFT — SHEET METAL WORKERS

Taking applications for experienced only:

Sheet metal bench workers. Light Assembly Work, Drilling, Trimming, Some Layout experience.

Inspector: Must be familiar with: Aircraft Detail, Parts, Drawings, Sheet Metal Fabrication, Aircraft Specifications and Quality Control Procedures.

MISSOURI METAL SHAPING COMPANY

9970 PAGE BLVD.
ST. LOUIS, MO. 63132
314-428-3363

(1-4)

OPPORTUNITY FOR DIETICIANS

Growing food service company has opportunities for registered dieticians in both therapeutic and administrative positions in Ohio. Excellent potential for career growth. Excellent salary and benefit program.

SEND RESUME TO:

PERSONNEL DEPARTMENT SHAMROCK SYSTEM, INC.

3375 N. E. Expressway
Suite 169

Atlanta, Georgia 30341

OR CALL COLLECT:

Beth Condry
404-457-3164

(2-5)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.

7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.

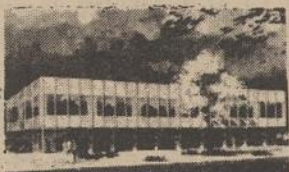
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.

6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

PASIRUOŠIMAI VASARIO 16 MINĖJIMUI

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 59-sis minėjimas įvyks vasario 13 d. šia tvarka:

Mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir kenčiančius Sibire bus atlaikytos 10:30 val. šiose šventovėse: šv. Antano, šv. Petro Detroite ir Dievo Apvaizdos Southfielde. Organizacijos su vėliavomis dalyvauja savo pasirinktojoje šventovėje.

Iškilmingas minėjimas bus atliktas Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre 12:30 val., Southfielde. Pagrindinę kalbą pasakys Vliko narys Antanas Sabalis.

Meninę programą atliks muz. Stasio Šližio vadovaujamas vokalinis moterų ansamblis ir Danutės Petronienės vadovaujamos St. Butkaus šaulių kuopos kanclinkės.

Lietuvos laisvinimo reikalams bus renkamos aukos. Aukų renklia tvarko ir jai vadovauja DLOC vicepirmininkė Elžbieta Pauzaženė. Lietuvos vėliava prie miesto savivaldybės namų bus pakelta vasario 16 d. 8:30 val. ryto. Organizacijos ir pavieni asmenys prašome dalyvauti vėliavos pakėlime.

SUSIRINKIMAS

Lietuvių Namų Draugijos metinis visuotinis susirinkimas įvyks sausio 23 d. 12:15 val. Lietuvių Namuose, 3015 Tilman St., Detroit. Susirinkimo dienotvarkėje valdybos narių pranešimai, diskusijos ir naujos 1977 metams valdybos rinkimai. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

LAUKIAMIE RENGINIAI

Sausio 29 d. 7:30 val. vak. Dievo Apvaizdos Kultūros Centre įvyks poetės Vitalijos Bogutaitės - Keblienės naujosios poezijos knygos "Po vasaros" sutiktuves. Jas rengia LB Detroito apylinkė.

★

Vasario 5 d. 7:30 val. vak. Kultūros Centre įvyks ruošiamas sporto klubo "Kovas" balius. Ta proga vasario 5 ir 6 d. ten pat vyks ir krepšinio rungtynės.

ŠVYTURIEČIŲ SUSIRINKIMAS

Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos metinis susirinkimas įvyko sausio 9 d. šv. Antano parapijos patalpose. Susirinkimą pravedė vicepirmininkas Antanas Sukauskas, sekretoriavo V. Kuncė ir J. Baublys. Susi-

rinkime padaryti kuopos valdybos pranešimai, buvo išdiskutuoti ir priimti. Išrinkta nauja 1977 metams valdyba. Kuopos pirmininku Alfa Šukis ir valdybos nariais: Antanas Sukauskas, Antanas Šiurkus, Vincas Rinkevičius, Juozas Bražiūnas, Klemensas Urbšaitis, Stepas Lungys, Juozas Kinčius, Vladė Šiurkienė, Petras Bukšnys, Julius Rimkūnas ir Albinas Gešius. Revizijos komisijon: Albertas Misiūnas, Mykolas Kuncė, Stasys Petrauskas, Liudas Selenis ir Cicilija Balsienė. Į Garbės Teismą: Romas Macionis, Vincas Šarka, Kazys Spakauskas, Kazys Daugvydas ir Jonas Mikalavičius. Valdybos, revizijos komisijos ir garbės teismo nariai pareigomis dar nepasiskirstė. Susirinkime dalyvavo virš 50 kuopos narių.

MIRTYS

Sausio 5 d. Clevelande mirė Vytautas Marčiukaitis, detroitiškių Elenos ir Petro Marčiukaičių sūnus, sulaukęs 31 metus.

Palaidotas sausio 8 d. iš Steponausko laidotuvių namų, po atlaikytų Dievo Apvaizdos šventovėje pamaldų, Holy Sepulchre kapinėse.

Vytautas Petras Marčiukaitis augo ir mokinosi Detroite. Gyvendamas Detroite grojo G. Gobienės vadovaujamai "Šilainėi". Gyvendamas Chicagoje buvo Antaro kaimo aktorius ir su juo važinėjo po lietuvių kolonijas.

Liko: tėvai Elena ir Petras, seserys Birutė ir Regina su šeimomis ir kiti giminės.

★

Sausio 6 d. iš gyvųjų tarpo išsiskyrė darbštus ir lietuviškų reikalų rėmėjas, "Švyturio" kuopos šaulys ir stovyklavietės "Pilėnai" komendanto padėjėjas Vincas Atko-Atkočiūnas, gyvenęs Dexter miestelyje, Michigane, sulaukęs 65 metus amžiaus. Buvo gimęs 1911 metais sausio 29 d. Lietuvoje.

Maldos ir atsisveikinimas įvyko sekmadienį, sausio 9 d. vakare. Buvo nuvežta kuopos vėliava ir laike atsisveikinimo šaulės ir šauliai stovėjo garbės sargyboje. Atsisveikinimo žodį tarė ir šeimai užuojautą pareiškė kuopos pirm. Alfa Šukis ir šaulių Sąjungos Garbės Teismo pirm. Marijonas Šnapštys. Palaidotas Dexter miestelio kapinėse sausio 10 d. Liko žmona Barbara, dvi dukterys Kern, Agata ir kiti giminės.

★

Švenčių laikotarpyje iki sausio 10 d. Detroito istorijos muziejuje stovėjo et-

PAREIGA REIKALAUJA PASIAUKOJIMO

Ar verta pildyti pareigą? Galima kartais pareigos ir nevykdyti. Tai žmogaus valios laisvė. Bet tai gali būti pražūtingu dalyku. Juk už pareigos neatlikimą lydi kraujo ir ašarų pasekmės, o sielos gilumoje žmogus pajunta lyg pūliuojančią žaizdą. Jinai užgyja tik tada, kai pareiga būna išpildyta.

Tėvynė ir valstybė tik pareigos dėka lieka gyvos. Juo greičiau žiūrime pareigos reikalavimų, juo tėvynė — gražesnė. Taip kaip pavasario saulė išželdo lapus ir išsprogina puikius žiedus, taip pareiga tautoje išugdo kultūrą. Kultūros matomos gėrybės, tai pareigos vaisius. Žodžiu visa, kas gera, tai pareigos apreiška.

Jei žuvo tautos ar valstybės, tai tik todėl, kad jos gyventojai nepaisė pareigos. Mat, pareiga dažnai pareikalauja ne tik medžiaginių, bet ir gyvybinių aukų. Neretai pasitaiko, kad tenka atsisakyti dėl pareigos maloniausių dalykų, dalykų, pavyzdžiui, meilės. Toliau, turtai ir pati žmogaus gyvybė: ir ji turi nusilenkti pareigai. Jei nebus pasiryžimo aukoti tėvynei gyvybę, tas kraštas gali žūti. Tiems faktams paremti yra daug istorinių pavyzdžių.

Tėvynės pareigą geriausiai atliko dr. J. Basanavičiaus lietuviai, jaunieji lietuviai, kariai savanoriai ir partizanai. Kadangi jie žūt būt pasiryžo atlikti tėvynės pareigą, tai jiems niekas negalėjo atsilaikyti. Mat, plieninės pareigos pildymas ne tik parodo begalinę jėgą, bet sužadina ir pagarbą. Tuomet ir didžiausias priešas bejėgis. Sąžiningas pareigos pildytojas bei vykdytojas nugali net ir tuomet, kai patsai sugriūva po kilniąja našta. Taigi, žmogų, ypač pesimistiškai galvojančią, lyg voratinkliais apraizgo ir paslepia jo tikrąjį grožį bei ryžtą. Tačiau daugeliui Lietuvos vadavimo darbas skaičiausiai sužiba kilniosios pareigos dugne. Tikrai jis sužiba, nes tinkamas pareigos atlikimas teikia neapsakomo pasitenkinimo. Tur būt, nėra ir nebus didesnio džiaugsmo, kaip gerai atlikti savo pareigą.

Kai apsiniaukusioje padangėje žaibuoja ir griaudžia, kai gyvenimo rytojus neaiškus, miglotas, tautos šventos pareigos vedami žmonės spiečiasi glaudžiau, ieškodami savyje vienybės.

ninių grupių papuoštos 12 kalėdinių eglučių. Jų tarpe graži šiaudiniukais papuošta ir lietuvių eglutė. Eglutė papuošė dail. A. Jonynienė ir S. Kaunelyienė.

Tai ir mums gyvenant svetur vienybė yra būtina, kuri pratina visus draugiškai sugyventi, ieškoti kas bendra ir vengti kas skirtinga. Taip iš vien dirbant geriau aiškėja, jog skirtumai yra antraeiliai dalykai, kuriuose skendi įvairūs nesusipratimai. Kaip visur, taip ir mūsų lietuviškoje veikloje reikalinga gera valia, ryžtingas pareigingumas. Taigi realioji vienybė

VOKIETIJA

VASARIO 16 GIMNAZIJOS KALĖDŲ EGLUTĖ

Kūčios ir Kalėdų eglutė Vasario 16 gimnazijoje įvyko š. m. gruodžio mėn. 17 d. vakare gimnazijos valgykloje. Šventė pradėta giesme "Tyli naktis, šventa naktis", kuri buvo giedama bendrai, akordeonu lydint V. Kemeraičiui. Po to kun. diak. Fr. Skėrys sukalbėjo kalėdinę maldą ir P. Ramanauskas perskaitė kalėdinę evangeliją. Eglutės žvakes uždegti buvo pakviesti Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius, kun. J. Dėdinas, kun. diak. Fr. Skėrys, mokiniai J. Margis ir E. Gorskytė ir VLB valdybos vicepirmininkas J. Lukošius. Visoms žvakutėms degant, programa buvo tęsiama direktoriaus kalba apie Kūčių papročius ir Kalėdų švenčių prasmę.

Sukalbėjus maldą, vyko pačios Kūčios. Pagal senas lietuviškas tradicijas ir šiais metais buvo virš 12 patiekalų.

Kultūrinė daly buvo eilėraščių deklamacija ir giesmės.

Užbaigos žodyje kun. diak. Fr. Skėrys išreiškė padėką gimnazijos direktoriui už sakytą žodį ir sveikinimus, M. Dambriūnaitei už vaidinimą, mokiniams už eilėraščius, mergaičių chorelio vadovei I. Mičiulytei ir kitoms už dainas ir visiems kitiems, kurio nors būdu prisidėjo prie šventės pasisiekimo. Po to jis visiems palinkėjo džiaugsmingų ir palaimintų Kalėdų švenčių ir laimingų, sveikų ir sėkmingų Naujųjų Metų.

Kai atėjo Kalėdų senis ir, pasakęs savo humoru persunktą kalbą, dalino dovanas, visi buvo labai linksmi.

Labai malonu, kad Vasario 16 gimnazijoje, ir sunkioj finansinėj krizėj, aukotojų dėka buvo įmanoma suruošti tokias Kūčias. Ne vienas mokiniui iš varginęsnės šeimos tai ir yra vienintelės Kūčios. Labai malonu, kad kun. diak. Fr. Skėrys nenuilsdamas kiekvienais metais, ir sąlygoms labai pasunkėjus, organizuoja Kalėdų eglutę. (av)

turi būti nuoširdi, vyraujanti vykdomuose veikniuose ir organizuotoj visuomenėje. Vienybė turi jungti, o ne skaldyti.

J. Miškinis

APPLY IN PERSON

• 1st CLASS
REFRIGERATION
OPR.

• MACHINE
REPAIR
MEN

• PIPEFITTERS

• MILLWRIGHTS

Must have journeyman's card or letters, verifying 8 years experience in the trade.

ALSO

• METAL
FINISHERS

(Must have 2 yrs. exp.)

12141 Charlevoix,
Detroit, Mich. 48215

Ar Cheopso piramidė, ar "Lietuva"?

ST. PERMINAS

Senovės padavimai mums sako, kad Cheopso piramidės statyba truko per dvidešimt metų. Nenuostabu. Viską dirbo rankomis. Kelių tonų akmenis vilko, kėlė. Dirbo, mirė — tūkstančių tūkstančiais. Taip buvo... prieš penketą tūkstančių metų!

O, štai, nūdieną Vilniuje, dvidešimt dviejų aukštų dangoraižį, stato dešimtį metų, ir dar statys porą metų. Ar 1978 metais pastatys, nė pats Kremlius nežino.

Komitragiška, grynai sovietinė istorija atrodo taip. Su propagandos fanfaronėmis pradėta aukščiausiojo Lietuvos teritorijoje namo statyba 1966 metais. Dešiniajame Neries krante, su barbarišku planu sudarkyti Vilniaus panoramos klasiškąjį grožį, sugalvota pastatyti dvidešimt aukštų viešbutį, ir duoti jam "Lietuvos" pavadinimą. Sutarė, išgėrė būtinus tostus, ir šoko dirbti. Tuč tuojau pra-

dėjo veikti Krylovo dėsnis: vežimą tempė gulbė, vėžys ir lydeka. Pirmaisiais metais privalėjo nuveikti darbų už 70,000 rublių, o nuveikė už 17,000. Ir šitaip, su milžiniškais atsilikimais, su ilgais sustojimais, su nuolat keičiamais planais, nė nepastebėjo, kad prabėgo dešimt metų, o sovietinio statybinio šedevro kryloviškasis vežimas tebestovi vietoj. Vilniaus sovietinė Cheopso piramidė nė iš vietos. Stovi metų metais sumontuotų plieno sijų griozdas ir byloja apie bolševikines pretenzijas statyti dangoraižius.

Vilniuje išeinančio žurnalo "Švyturio" korespondentas plačiai ir su karteliu aprašo šios bolševikinės piramidės statybą prie Neries. "Nepastatytas pastatas jau paseno", vaitoja korespondentas. Dabar išmeta šimtus tūkstančių rublių planų keitimui, statybos modifikacijoms, "dokumentacijų" darbams!

Los Angeles lietuvių parapijos naujos atremontuotos salės atidaryme programą atliko solistai R. Dabšys, B. Dabšienė, J. Čekanauskienė ir A. Pavasaris, akompanuojant pianistei R. Apeikytei.

L. Kanto nuotr.

Didelis nesutarimas tarp statybinių koncernų, tarp atskirų artelių ir smulkesnių rangovų, visiškai žūdo planą. Atrodo, bolševikai nesugebėjo nustatyti, kas čia kaltas, kas "sabotažnikas"? Apsileidimo ratas toks didelis, kad visus Vilniaus statybininkus reikėtų

grūsti į baltųjų meškų karalystę. Kiekvienas, keikdamas kitą ir kaltindamas kaimyną, vis nesugebėjo atlikti jam pavesto uždavinio.

Tačiau lengva ir miela kalbėti, kaip gatavas pastatas atrodys! Patalpose sutilps 654 svečiai, veiks 800 telefonų, bus ir liftų. Tačiau statybinis nonsensas žioja savo eketę: didelio ūkinis kompleksas nebus po vienu stogu, bet Aukštuosiuose Paneriuose! Tai reiškia, kad skalbimo, kepimo, įvairaus transporto skyriais nuolatos privalės susisiekti su pagrindiniu pastatu! Tai jau tikra naujovė viešbučio eksploatacijoje. Tai darnaus veikimo stabilis ir absoliutus planavimo neišmanymas. Vien tik skalbiamos medžiagos kiekvieną dieną reikės išvežti ir įvežti pusantros tonos pamainai. O maistas, o atlaidos, degalai... Ūkinio komplekso pastatymas atskiro-

je vietoje, ne po vienu stogu, labai brangina verslo vedimą.

Nors pastatas dar nepastatytas, bet jau dabar nuogastaujama dėl personalo atrankos. Reikės rasti per tūkstantį kvalifikuotų profesijų: per šimtą virėjų, per šimtą vertėjų į įvairias kalbas, restorano ir kavinių padavėjus, trisdešimt orkestrantų. O kur valytojai, monteriai, šoferiai, kelionių planuotojai ir 200 ūkinio komplekso tarnautojų? Tai didelis problemos Vilniuje, kur jaunos ir gabesnius tarnautojus piktybiniai eksportuoja į Sovietų žemes.

Tad, galvojama, kad viešbutis "Lietuva" atidarys duris turistams 1978 metais. Po to pradės statyti aukštastogius viešbučius Kaune ir Trakuose. Ar tuos viešbučius statys tokiais pat "tempais", kaip ši, reportažas nesako.

FASADAS IR UŽNUGARIS

Naujųjų metų angoje sovietinis leidinukas "Švyturys" paleido savo korespondentus pašienauti gerų, džiugių naujienų. Tokių visad reikia sovietinei spaudai link sminti savo paniurusius skaitytojus.

Korespondentas Algimantas Semaška nuskubėjo į LTSR Ministrų tarybos valstybinės plano komisijos pirmininko pirmojo pavaduotojo kabinetą.

Algirdas Brazauskas pripasakojo Semaškai tiek inspiruojančių naujienų, kad nudžiugęs Algimantas jų nesutalpino į keturias smulkiausio šrifto skiltis. Viskas pagal planą, viskas klesti, viskas laiku, viskas darbo liaudies gerovei! O jeigu ko dar nėra, tas bus ateityje... (Švyturys, Nr. 24)

Kitas korespondentas, Alfonsas Pakeltis, nukako į Kaišiodarį. Vyras nugirdo, kad naujoji Kaišiodarių ligoninė, priimta eksploatacijai

1975 m. gruodžio 31 d., gydo tarybinius pavaldinius, saugoja jų sveikatą ir sekmingai pildo sovietinio penkmečio planą...

Alfonsas surado "Valstybinės priėmimo komisijos, Sveikatos pasaugos ministerijos kapitalinės statybos skyriaus viršininką" (jo pilnas titulas!) V. Beriozovą.

Algirdas Brazauskas spalvino sovietinį fasadą, o V. Beriozovas, spaudžiamas korespondento klausimų, parodė sovietinį užnugarį.

Pasirodė, kad 1975 m. gruodžio 31 dieną Kaišiodarių ligoninė dar visiškai nebuvo gatava naudoti. Bet planas reikalavo, kad ji būtų užbaigta. Tad ir priėmė ją naudojimui, paskelbė apie tai ir įrašė į "piatiletkos" atliktus darbus.

Prasilenkę su padėties tikrove, vadeivos... suvarė ligoninės personalą, medikus ir tarnautojus, suorganizavo (Nukelta į 12 psl.)

Mokame aukščiausių nuošimtį už santaupų pažymėjimus

6½% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6¾% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7½% įnešus \$1,000
48 mėnesiam

7¾% įnešus \$1,000
72 mėnesiam

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas oš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamas tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%)

Patogiausias taupymo būdas reguliari taupymo knygutė

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS

NAMŲ PIRKIMUI

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

Open
Saturdays
Closed
Mondays

MAIN OFFICE
798 East 185th St.

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Ave.

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Ave.

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road
(near Green)

FASADAS...

(Atkelta iš 11 psl.)
nesibaigiantį 'lenininį talkininkavimą', liepė valyti, plauti, dažyti, šluoti ... Pastatas gavo gatavo išvaizdą. Bet ir tai buvo blefas. Statyba buvo bloga. Viskas taisytina. Bet leiskime kalbėti so vietiniam korespondentui: ant stogo 'batai klimpsta į pa tyžusią, praskydusią, kaip medus lėkštėje, ruloninę sto go dangą'; vaikų skyriuje pertvaros stiklinės, pavojingos; visur drėgna, bloga ventiliacija; tiekimo tuneliai baigiasi stačiais laiptais, 'neškas naštą ant neštuvų ir kelkis aukštyl'; 'nekokybiškai priklijuotas linoleumas'; pro langų plyšius nešamos dulės; nenudažytos palangės; kai kur grindys neidėtos; 'grindys nelygios'; 'vietomis kiauras stogas'; 'neįtvirtintos durys ir langai'; netinkama elektros įtampa, todėl ne veikia džiovyklos ir 'baltiniai plaikstosi ant virvių' ...

Ligoninė pradėta statyti 1972 metų pavasarį. Pagal sovietinės 'piatiletkos' planą Kaišiadorių ligoninė privalėjo būti pastatyta 1975 m. gruodžio 31 dieną. Tad tą dieną atkako 'valstybinio plano komisija' ir ligoninė 'priėmė'. Tačiau ir iki šiol šio nusikalstamojo blefo negalima atitaisyti. Ligoninės pastatas 'avariniame stovyje'!

— Ligoninėje negydoma, ji neeksploatuojama, — kate goriškai skelbia korespondentas Alfonsas Pakeltis.

Į korespondento klausimą 'kodėl gi pastatas priimtas?' kiekvienas akta pasirašęs visai suka uodegą. Kaltų nėra! Ir mes turime sutikti: žmonės nėra kalti. Kaltas yra režimas. Paspaudė priėmimo akto dalyvius pasirašyti blefą, kad būtų sukurtas propagandinis blefas. V. Beriozovo verčiami, akta pasirašė gydytojai ir inžinieriai. Ir išėjo Kaišiadorių N. Gogolio 'Mirusių sielų' versija: dešimtį metų stato senelių prieglaudą, o revizija negali rasti ir sklypo, ant kurio randasi statyba.

— Trūkumų buvo, — pripažino vyriausias šio blefo organizatorius, importuotas į Lietuvą V. Beriozovas, — tačiau minėtą objektą reikėjo atiduoti naudoti. Jis buvo įrašytas į devintojo penkmečio svarbiausių statybos objektų planą.

— Ligonius po senovei vėžame į ... Kauną, — baigia po kalbį korespondentas Alfonsas Pakeltis.

Eilinis sovietinis, propagandinis blefas, skelbiamas apie nebūtus 'laimėjimus'!

O kas suskaičiuos, kiek tokių 'statybų' ir 'laimėjimų' plačioje Sovietų imperijoje? Visa sovietų sistema paremta melu.

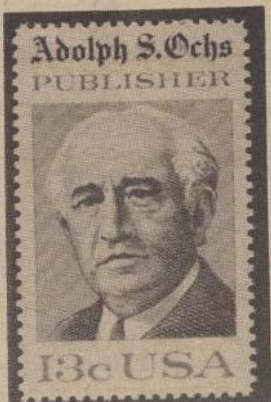
POSITIONS AVAILABLE
for
REGISTERED PHYSICAL
THERAPISTS
For both home health care and physical therapy department in a progressive community hospital in Athens, Ga. Salary commensurate with experience and ability. Apply call or write to Personnel Dept. ST. MARY'S HOSPITAL
1230 Baxter St.
Athens, Ga. 30601
404-548-5171
E.O.E.

Filatelijos kampelis

Nr.1

ANTANAS BERNOTAS

JAV rugsėjo 18 d. išleido 13 centų pašto ženklą žurnalistui ir leidėjui Adolfui Ochs pagerbti.

Adolph Simon Ochs (1858 — 1935), vokiečių kilmės žurnalistas, gimė Cincinnati, Ohio. Mokėsi Knoxville, Tenn., kur jau nuo 1869 m. išnešiojo laikraščius ir mokėsi spaustuvininko darbo. Vėliau tapriai bendradarbiavo ar leido Louisville ir Chattanooga laikraščius. 1896 m. persikėlė į New Yorką ir dalinai perėmė "New York Times" leidimą. Kartu dalinai leido ar redagavo "Philadelphia Times" ir "Public Ledger". O 1913 m. visiškai perėmė "New York Times" leidimą. Jo leidžiamas laikraštis išigijo pasaulinį garsą kaip nešališkas ir objektyvus žinių šaltinis. Labai rėmė admirolo Richardo Byrdo skridimus į Arktiką ir Antarktiką. 1924 m. prisidėjo prie "Dictionary of American Biography" leidimo. Jo vardu Tennessee valstijoje yra pavadinta pora tautinių parkų.

Be to, spalio 15 d. išleistas 15 centų vokas ir pabaigoje du kalėdiniai pašto ženklai.

★
AUSTRIJA leidžia paprastųjų pašto ženklų seriją su gražesniais krašto ir kalnų vaizdais. Čia dedame tos serijos 50 grašių p. ženklą su Zillerio upės slėnio vaizdu Tirolyje.

Tirolis yra pietinė Austrijos provincija, pietuose liečianti Italiją, vakaruose Šveicariją ir Lichtensteina,

WANTED 1ST CLASS SKILLED BORING MILL OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Modern established plant in need of an operator capable of individually performing experimental prototype and tooling work on material such as castings, forgings and weldments. This is a permanent opportunity. Overtime, paid benefits.

SEVAKIS INDUSTRIES INC.
Schoolcraft-Telegraph Area
313-535-5150

(3-12)

šiaurėje Bavariją. Tirolis išvogtas aukštų kalnų viršinėmis ir giliais upių Inno, Otzo, Zillerio, Lecho ir Isaro slėniais. Susisiekimai vyksta upių slėniais, o geležinkeliams per kalnus praskirti tuneliai. Brennerio tunelis veda į Italiją. Kur galima, gyventojai verčiasi žemės ir miškų ūkiu, augina galvijus. Kalnuose kai kur yra švino ir druskos. Senovėje Tirolis buvo Romos imperijos dalis. Nuo 1363 m. jis perėjo Austrijai. Nuo 1805 m. buvo valdytas Bavarijos, bet 1814 m. gražintas Austrijai. Iki I Pas. karo pabaigos Tirolis plėtėsi į pietus iki Gardos ežero Italijoje, Trentino principate, bet ta dalis grįžo Italijai. Tirolio sostinė yra Innsbrucko miestas, garsusis kurortas ir žiemos olimpinų žaidynių vieta.

★
KANADA rugsėjo 17 d. išleido 4 pašto ženklų seriją irokėzų indėnams paminėti. Pašto ženklai sudėti porėlėmis.

Irokėzai (angliškai Iroquois), viena svarbiausių šiaurinės Amerikos indėnų genčių, gyveno Didžiųjų Ežerų srityje ir New Yorko valstijos šiaurėje ir vakaruose. Jie dar dalinosi į keletą smulkesnių šakų, kalbėjusių įvairiomis tarmėmis. Kai šiaurinės Amerikos kolonistai — prancūzai ir anglo-saksai XVI šimtme. čia atsikraustė, jie rado šiuos indėnus čia begyvenant. Po Amerikos Revoliucijos, dalis šiaurinės Amerikos indėnų (mohaukai ir cayugai) taip pat persikėlė į Kanados pusę. Šie indėnai gyveno pusiau sėslų gyvenimą, vertėsi žemės ūkiu, žvejyba ir medžiokle. Kare tarp prancūzų ir anglių, kai į rytus gyvenę indėnai palaikė prancūzus, irokėzai buvo anglių pusėje. Anais laikais jų būta apie 25,000. Šiuo metu beliko apie 5000. Šiuose pašto ženkluose parodytas pirmąsias indėnų gyvenimas, dail. George Heriot piešinys, ir irokėzų liaudies dirbiniai. Kituose dviejuose — skirtingi piešiniai.

★
V. VOKIETIJA išleido 40

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

K. Vėlyvis,
N. Madison, Ohio 2.00
J. Turčinskas, Chicago .. 2.00
G. Taoras, Pittsburgh 2.00
A. Rastauskas, Euclid .. 7.00
H. Satinskas,
Drexel Hill, Pa. 2.00
J. Lušaitis, Philadelphia 2.00
J. Jurevičius, Chicago .. 10.00
B. Vosylius, Chicago 7.00
J. Žvirblis,
Grand Rapids, Mich. .. 7.00
K. Špakauskas,
Dearborn, Mich. 2.00
L. Kronas, Lyons, Ill. .. 7.00
A. Kelertas,
Brookfield, Ill. 17.00
J. Matulevičius, Worcester 5.00
E. Cibas, Milton, Mass. .. 2.00
J. Širusas, Stockton, N. J. 10.00
A. Dilba, Philadelphia .. 7.00
V. Žilinskas,
Fort Lee, N. J. 5.00
J. Juodvalkis, Chicago .. 2.00
V. Rinkevičius, Detroit .. 2.00
E. Gantautas,
Bdigeport, Conn. 2.00
P. Litvinas, Los Angeles 2.00
A. Vabalas, Barquizimeto,
Venezuela 7.00
T. Mečkauskas,
Lansing, Mich. 10.00
J. Brantas,
Millbury, Mass. 2.00
J. Matulevičius,
Cleveland 12.00
J. Trojanas,
St. James, N. Y. 7.00
K. Leknius, Detroit 7.00
V. Petukauskas, Cleveland 2.00
I. Povilavičius, Yonkers 7.00
J. Gelažius, Chicago 2.00
J. Užupis, Chicago 2.00
J. Kaklauskas, Cleveland 4.00
F. Juras, Cleveland 2.00
P. Kašiuba, Chicago 7.00
B. Dabrikas, Cleveland .. 2.00
Anna Klein, Rochester .. 7.00
K. Šeputa,
Miami Beach, Fla. 4.00
Mrs. Drabišius, Cleveland 1.00
K. Sirgidas,
Richmond Hill, N. Y. .. 2.00

pfenigių pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas novelistas von Grimmshausenas.

Hans Jakob Christoffel von Grimmshausen (apie 1620-1676) gimė Gelnhausene. Kaip kareivis, dalyvavo 30 metų kare. Vėlesniais savo gyvenimo metais perėjo į katalikybę. Tarnavo pas Strasburgo vyskupą, vėliau magistru Renchene. Grimmshausenas yra žinomas visos eilės vadinamų pikareskinių romanų, vaizduojančių vagis ir valkatas su jų įvairiausiais nuotykiiais. Net ir amerikiečių rašytojas Mark Twain yra parašęs tos rūšies romaną — "Huckleberry Finno nuotykiiai" (1855).

E. Variakojis,
St. Petersburg, Fla. 7.00
A. Ragelis,
Gulfport, Fla. 2.00
M. Kleinaitis,
Waterbury, Conn. 7.00
V. Šeputa, Troy, Mich. .. 7.00
E. Mazys, Stanton, Ca. 2.00
A. Laukaitis, Lemont, Ill. 2.00
X. Y., Chicago 17.00
A. Avizienis, Chicago 5.00
J. Rekašius, Detroit 7.00
A. Rūkas, Chicago 5.00
T. Bartkus, Sarmia, Ont. 7.00
A. Mačiūka, Chicago 2.00
M. Kizis, Tecumseh, Ont. 5.00
O. Elerts, Chicago 5.00
J. Rasys,
Cambridge, Mass. 10.00
V. Tallat-Kelpša,
Chicago 5.00
LB Detroito
Apylinkės Valdyba 20.00
A. Juška,
Sterling Hts., Mich. 7.00
P. Mockaitis, Chicago 2.00
R. Petkevičius,
Leviston, Me. 2.00
P. Gailiūnas, Brooklyn .. 2.00
J. Sandargas,
Ormond Beach, Fla. .. 7.00
J. Gedaugas,
Santa Monica, Ca. 2.00
S. Rydelis, Cleveland 7.00
M. Vitkus, Surfside, Fla. 2.00
T. Kavaliauskienė, Detroit 2.00
Z. Jursys,
Great Neck, N. Y. 2.00
A. Palaitis,
Racine, Wisc. 2.00
P. Mičiulis, Calumet City 2.00
P. Stankus, Hartford, Ct. 2.00
P. Minkūnas, Woodhaven 2.00
J. Riauba, Toronto 5.00
I. Girgis,
Einglewood Cliffs, N. J. 10.00
A. Van Reenan,
Pittsfield, Mass. 2.00
A. Daugelevičius,
Montreal 7.00
N. Matijošaitis,
Los Angeles 10.00
X. Y., Chicago 20.00
T. Blinstrubas, Chicago 10.00
J. Lesčinskas, Detroit 7.00
L. Raslavičius,
Elk Grove Village, Ill. 7.00
A. Šukaitis, Hamilton, Ont. 2.00
K. Daugvydas, Detroit .. 4.00
V. Junevičius,
North Olmsted, Ohio .. 7.00
J. Kalvaitis, Cleveland .. 3.00
A. Česna, Cleveland 7.00
Ed. Balceris, Los Angeles 7.00
V. Viskanta, Chicago 7.00
J. Grigaitis, Chicago 7.00
J. Lapinskas, Chicago .. 5.00
A. Statulevičius,
Weston, Ont. 7.00
J. Narbutas,
Ormeaux, Que. 7.00
J. Valaitis,
Great Neck, N. Y. 2.00
K. Biskis,
Downers Grove, Ill. .. 2.00
S. Petrulis, Omaha 7.00
V. Kalytis,
Great Neck, N. Y. 7.00
J. Maurukas,
Richmond Hill, N. Y. .. 2.00
X. Y., Vilnius 1.00
M. Aukštaitė
Downsview, Ont. 5.00
J. Budreika, Toronto 7.00
F. Salpukas,
Flushing, N. Y. 7.00
L. Radzickas,
Ann Arbor 7.00
M. Dausa, Islington, Ont. 2.00
P. Sideravičius, Chicago 2.00
P. Pajojus, Detroit 2.00
A. Plioplys, Toronto 7.00
K. Germanas,
St. Charles, Ill. 2.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

(52-3)

Tarp Vyties ir Erelio

Mano gimnazijos dienų prisiminimų tarpe ypatingą vietą užima pirmadienių rytai, kai visa gimnazija, susirinkusi į didžiąją salę prieš pamokas, kalbėjo bendrai maldą už Vilnių. 'Neapleisk mūsų, Motinėle, kuri Aušros neapleidi Vartų...'. Tie graudūs žodžiai vis dar skamba mano ausyse drauge su sentimentalium, seniai pamiršto skausmo aidu. Kai 1940 metų vasario 16 buvau gimnazijos deleguota vykti į Vilnių, dar sienai esant uždarytai civiliams keleiviams, aš turėjau laimės ne tik dalyvauti nepaprastose Nepriklausomybės šventės minėjimo iškilmėse, bet, vadovaujama a.a. poeto Vytauto Mačernio, nuodugnai susipažinti su Vilniaus istorinėmis vietomis, muziejais, archyvais ir t.t. Man tada atrodė, jog savo kojomis minu šventą, išsvajotą žemę, kurios kiekvienoje pėdoje miega amžiams palikta mūsų kunigaikščių, karalių, hetmonų istorija, mūsų tautos istorinės relikvijos ir kultūros turtai. Taip pat man nuolatos kildavo klausimas: kaip tuo metu jautėsi Vilniaus lietuviai, apie kurių vargus skaitėme laikraščiuose, girdėjome per radiją, spē-

liojome... Tuometinė taikos ir laisvės atmosferoje užaugusi moksleivija sunkiai galėjo įsivaizduoti, kad lietuviškos žemės gabale lietuviui nebuvo vietos...

Į savo jaunystės neatsakytą klausimą radau pagaliau atsakymą, sutikusi lietuvišką šeimą, kuri yra kilusi iš anapus liūdno rubežiaus, tiek metų atskyrusio Nepriklausomą Lietuvą nuo jos Amžinos Sostinės. Kazimiera ir Stasys Lazdiniai, abu gi gimę, augę, išsimokslinę ir susituokę Vilniaus krašte - maloniai sutiko su manimi pasidalinti savo kovos už teisę būti lietuviais drama. Jei kartais apgailestaujame savo audringą benamių likimą

praradus tėviškę, tai bent tu rime šviesių ir žavių prisiminimų pluoštus iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo laikų. O vilniečiai ir tokių prisiminimų neturi, visą savo vaikystę ir jaunystę praleidę kovos ir persekiojimų ženkle, pasirošę kovoti tiek už savo asmenišką būvį, tiek už savo tautines teises. Kazimiera Linkaitė-Lazdrienė, vokiečių kalbos ir istorijos mokytoja, studijas baigusi Vilniuje ir jas gilinusi Vienoje, gimė ir augo savo tėvų stambiame ūkyje, vos pusantro kilometro nuo Lietuvos sienos. Stasio Lazdinio, dipl. teisininko tėviškė buvo Stajietiškių kaimas, Švenčionių apskrityje, Lietuvos pakrastyje prie Gudijos rubežiaus. Abu Lazdiniai pasakoja, jog iki Pilsudskio perversmo buvo leidžiama tautinėms mažumoms pasireikšti jų nepersekiojant ir valdžiai per daug nesikišant į jų veiklą. Jiedu augo lietuviškoje aplinkoje. Lietuviai steigė mokyklas, gimnazijas. Stasys ir Kazimiera baigė Švenčionių gimnaziją, kurioje ir susipažino. Gudų veikla jų apylinkėje nebuvo jaučiama, nes gudai save irgi laikė 'čia-buviais' - lenkais (tutejszy). Jie ir bažnyčioje giedodavo lenkiškai. Lietuviai giedodavo lietuviškai. Parapijų tautinė aplinką priklausė nuo klebono. Po Pilsudskio perversmo visas lietuviškas judėjimas buvo sustabdytas. Vilniaus vyskupas Jalbrzykowski daug prisidėjo prie lietuviškų parapijų naikavimo, išskeldamas lietuvius kunigus į Gudiją, o jų vietoje skirdamas lenkus nacionalistus. Pamaldų metu prieidavo net prie muštynių. Kai lenkų daktarė užgiedodavo lenkiškai, lietuvis jas bandydavo perrėkti ir beveik visada laimėdavo. 1938 metais 'Kurjer Wilenski' skelbdavo serijas straipsnių apie lenkų 'persekiojimą' Lietuvoje. Prasidėjo areštai už 'prieš-

valstybinę veiklą', vykdomi starastų ir vaivadų. Jei trys asmenys sustodavo gatvėje pasišnekėti po atviru dangumi, jie rizikavo areštu už 'susirinkimą be leidimo'. Net ir privačiuose namuose be leidimo negalima buvo susiburti. Ruošiantis vardinėms ar kokiam kitam šeimos šventei reikėjo iš anksto pranešti policijai. Pagaliau visa Vilniaus Vaivadija buvo paversta į 'pasienio zoną', kuriai buvo pritaikinti ypatingi įstatymai, primenantys karo stovio tvarką. — Mano vargas su įstatymais prasidėjo nuo mano dvylikto metų, — pasakoja Stasys Lazdinis, sunkiai slėpdamas seną skausmą po ironiška šypsena. Per vie-

Vilniečiai Kazimiera ir Stasys Lazdiniai, dabar gyveną Clevelande, 1970 m. minint 25 metų vedybinę sukaktį, su sūnumis Šarūnu, mokslo tyrinėtojas karo aviacijos bazėje, ir Giedriumi, baigęs politinius mokslus ir šiuo metu tarnauja Clevelando miesto valdyboje.

nas vestuves mūsų kaime svotai susigalvojo įvairių šposų, kurių tarpe buvo ir žaidimai vaikams. Viena žaidime aš buvau užsodintas ant arklio su Vyties ženklu ant krūtinės ir turėjau kovoti su kitu mano amžiaus raiteliu, kuris turėjo erelį ant savo krūtinės. Aš 'kovą' laimėjau, numušdamas nuo arklio vaiką su ereliu. Namus staiga apsupo saugumiečiai ir surašė protokolą už priešvalstybinę veiklą. Taip prasidėjo smulkių administracinių bylų eilė. Pasivaikščiojimas po riešutiną valstybiname miške, studentų linksmas subuvimas šešių asmenų gegužinėje - visa tai buvo draudžiama, apdedama pinigėmis baudomis... Surin-

praktikos stažo atlikimo tarnybos negalėjo gauti, nes atsisakė pasirašyti esąs lenkas. Jo skaitlingi prašymai į įvairias įstaigas buvo atmesti. Pagliau sugrįžęs į Vilnių, Stasys apsilankė pas vietinį saugumo policijos viršininką atvirai klausdamas, kodėl jis negalės gauti tarnybos. 'Kova tarp tautų' (walka narodow), atvirai jam atsakė pastarasis. Kovoje tautos su tauta pavieniai Vilniaus lietuviai buvo tos kovos aukos. Negavęs tarnybos, jis ėmė lankyti tarptautinės teisės seminarą Vilniuje su tikslu ruoštis daktaratui. Kaip bedarbiui, jam buvo pripažinta teisė į studento stipendiją. Pavykus susidraugauti su savo profesoriu, jo patarimas, Stasys Lazdinis nutarė išvykti į užsienį studijuoti gilinai. Tuo tarpu Vilniuje veikęs lietuvių komitetas, kuris aplinkiniais keliais palaikė pastovų ryšį su Lietuva, Stasiui Lazdiniui pažadėjo, jog jam nuvykus į Paryžių, iš Lietuvos bus slapta siunčiami pinigai, kuriais jis galės apsimokėti pragyvenimą ir studijas. Lenkų valdžia jam sunkiai išdavė pasą, griežtai atsisakydama duoti studento vizą, kuri buvusi žymiai pigesnė ir galiojo ilgesnį laiką negu turistinė, kuri turėjo būti atnaujinama kas mėnesį. Reikėjo nugalėti eilę sunkumų Prancūzijos vizai gauti Varšuvoje. Pagaliau, atsidūręs Paryžiuje, tuoj kreipėsi į Lietuvos atstovybę. Savo nusiminimui patyrė, kad stipendijų sąrašuose jo pavardė nebuvo įtraukta. Susipažinęs su Juliumi Smetona, tuo metu taip pat studijavusiu Paryžiuje, paprašė jo intervencijos. 1938 metų vasarą Julius Smetona, grįžęs atostogų į Kauną, reikalą sutvarkė, nors tikros stipendijos nepavyko išrūpinti. Reikėjo verstis su 200 litų. Jų turėjo užtekti pragyvenimui viešbučiui ir studijoms. Per pusę metų išlaikęs egzaminus žodžiu iš ekonomijos, jis turėjo viltį gauti pilną stipen-

Lietuvaičių studentų sekcija Vilniaus universitete 1933 m. Trečioje eilėje pirmą iš kairės: Kazimiera Lazdrienė.

kus pakankamą skaičių tokių baudų grėse ištrėmimas į kokią tolimą Lenkijos sritį. Spauda buvo uždaryta, iškaltant ir šv. Kazimiero draugijos biblioteką. Mėnesinis 'Jaunimo Draugo' žurnalas buvo uždraustas, tačiau sumanūs lietuviai kas mėnesį jį leisdavo vis kitu pavadinimu ir su kito redaktoriaus pavarde. Visos draugijos buvo uždarytos.

Stasys Lazdinis, baigęs Švenčionių gimnaziją, Vilniuje pradėjo studijuoti teisę, o baigė Varšuvoje, kur išsikėlė manydamas, kad esant toliau nuo pasienio, bus lengviau gauti tarnybą. Deja, nežūrint ir įtakingų pažinčių, Stasys net ir neapmokamos

(Nukelta į 14 psl.)

Vilniaus Lietuvių Studentų Sąjungos buto atidarymo iškilmių 1932 m. dalyviai.

Tarp Vyties ir Erelio

(Atkelta iš 13 ps1.)

diją iš Lietuvos. Deja, netrukus jam buvo pranešta, kad ir toji menka suma sustabdyta. Ir antrą kartą Julius Smetona tarpininkavo, kad bent toji 200 litų suma būtų siunčiama. Tuo tarpu prasiėjo Lenkijos-Vokietijos karas. Kaip Lenkijos pilietis jis turėjo registruotis arba į Lenkijos Legijoną arba į Prancūzijos kariuomenę. Policija nuodugniai tikrino dokumentus traukiniuose, viešbučiuose ir visose kitose vietose. Registracijos negalima buvo išvengti. Desperacijoje kreipėsi į Lietuvos atstovybę, kad jam būtų išduotas Lietuvos pasas. Kaip vilnietis tokio paso jis gauti negalėjo. Žlugus Lenkijai, pagaliau jam buvo išduotas Lietuvos pasas. 1939 metų spalio mėnesį per Belgiją Stasys Lazdinis pirmą kartą išvyko aplankyti Lietuvos. Neturėdamas Kaune pažįstamų, išskyrus Paryžiuje sutiktą prezidento sūnų Julijų Smetoną, jis buvo nustebintas tiek Juliaus dėmesiu, tiek paties prezidento vaišingumu. Pagaliau Lietuvos kariuomenei užėmus Vilnių, jis drauge su Juliumi Smetona, su specialiu leidimu, traukiniu išvyko į Vilnių, nors siena dar buvo uždaryta. Traukinys buvo apšaudomas lenkų partizanų. Atsidėkodamas už Juliaus paslaugas ir vaišingumą, Stasys Lazdinis jam aprodė Vilnių. Tarp kitų įdomybių, Rusų kapinėse jiedu užtiko lietuvių karių garbės sargybą prie Pilsudskio motinos kapo. Ten pat buvo palaidota ir Pilsudskio širdis pagal jo priešmirtinį pageidavimą (Kūnas - Varšuvoje, smegenys - Krokuvoje). Pačios Pilsudskienės karstas buvo pervežtas iš Žemaitijos, kurioje ji mirė. Julius Smetona tokiu pagarbos pareiškimu Pilsudskiams buvo giliai pasipiktinęs. Iš Paryžiaus laikų Stasys Lazdinis prisimena Julijų Smetoną, kaip labai darbštų, rūpestingą ir draugišką studentą, ir šiandien su didele pagarba jis mini jo atmintį.

Kazimiera Lazdinienė, aktyvi moksleivė ir studentė lietuviškoje veikloje, drąsą ir kovingumą paveldėjusi iš savo didžiadvėsės, nieko nebijančios motinos, buvo nuolat tardoma ir persekiojama už lietuviškus vaidinimus. Vėliau ji buvo tardoma kaip šnipė Lietuvos, ir net Vokietijos naudai. Sau palankaus saugumo majoro įspėta, ji iš tėviškės išvyko į Vilnių, kad išvengus arešto. Ultimatumo metu lenkai studentai puolė mušti lietuvius berniukus, nors merginų nelietė. Berniukams traukė nuo galvų studentiškas kepurės ir išdaužė Lietuvių Studentų Sąjungos langus.

— Džiaugsmas buvo nepaprastas, Vilniui pagaliau prisijungus prie Lietuvos. Tačiau nebuvo tikslu, kad Vilniui administruoti visas valdžios aparatas buvo atgabentas iš Lietuvos, neatsižvelgiant į tai, kad mes, Vilniaus lietuviai, ne tik kovojo ir kentėjome, bet taip pat turėjome didelį skaičių išsimokslinusių ir kvalifikuotų asmenų. Jiems nebuvo numatyta vietos. Teko susidurti su vietinių sąlygų nepažįstančiais, Vilniaus padėčiai neparuoštais valdininkais, — baigdamas pasakojimą komentavo Lazdinis.

— Mano pirmoji kelionė į Lietuvą su didele ekskursija buvo nuostabi, nepamirštama... Tik ne visur buvo toji šiluma, kurios tikėjomės. Mus geriausiai suprato Klaipėdos lietuviai, kurių padėtis buvo panaši į mūsų. Ir į juos nuolatos taikstėsi erelis — pridėjo Kazimiera Lazdinienė, rodydama man istorišką senas Vilniaus Universiteto nuotraukas su lietuvių studentų veiklos prošvaistėmis. — Sugrįžus į Vilnių iš tolo pamatėme kryžių su šviesomis. Apsiverkėme ir pasižadėjome niekada iš Vilniaus nepasitraukti — pridėjo ji su ašaromis akyse...

Dairausi jų jaukiame bute kuriame vyrauja ne vien lietuviškas, bet ir specifinis Vilniaus motyvas - paveiks-lai, knygos, žemėlapių rinkiniai. Randu vertingus istorinius leidinius apie Lietuvą

prancūzų kalba, lenkiškai, vokiškai. Ypatingai mane su domino knyga prancūzų kalba 'Lietuvos Didžioji Kuni-gaikštija', išleista 1819 metais.

Stebiu aš tuos du kovų užgrūdintus žmones ir jaučiuosi tokia menka savo Laisvos Lietuvos pavasariuose subrandintame lietuviškume, kuris man buvo natūrali mano gimimo fakto dovana. Už savo teisę vadintis lietuviu jie mokėjo aukštą realaus gyvenimo kainą, ragaudami kovos kartų vaisių daug metų anksčiau, negu mes. Tik šiandieną esame suvienyti bendros tremties, bendro išikūrimo naujame pasaulyje dvasia. Gal pagaliau esame artimesni, negu kadaise savo gimtųjų žemių plotuose. Kaikuriuos taikos metas skiria, o karas suvienija likiminės ironijos žaidime. Spaudžiu aš savo broliams vilniečiams ranką ir iš jų namų išeinu su naujai įgyta pagarba, kurią paparastai jaučiu, minėdama nežinomą kareivį. Jų gyvenimas tarp Vyties ir Erelio, tarp Svastikos ir Kūjo su Piautuvu, išliko tyrai lietuviškas, nuskaidrintas nuolatiniu skausmu, užgrūdintas kova.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• SAUSIO 22 D. Dirvai paremti balius Lietuvių Namų salėje.

• VASARIO MĖN. 5 D. — literatūros vakaras, rengia moksleiviai ir studentai ateitininkai.

• VASARIO 6 D. Naujosios parapijos viršutinėje salėje Dr. K. Jurgėlos knygos sutikimas. Ruošia Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopa.

• VASARIO 13 D. Adrianos Jocytes, iš Pietų Amerikos, koncertas. Rengia P. L. J. Sąjunga Clevelando skyrius.

• VASARIO 19 D. Tradicinis užgavėnių blynų balius Lietuvių Namuose. Rengia Pilsudskio tauto skautų tėvų komitetas.

• VASARIO 20 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas Nauj. parapijos salėje. Rengia ALT Clevelando skyrius.

• KOVO 12 D. Kaziuko mugė.

• Kovo 26-27 D. Dail. V. Stančkaitės-Abaitienės meno paroda. Rengia Korp! Giedra.

• BALANDŽIO 10 D. Skautininkų Draugovės velykinis stalas.

• BALANDŽIO 16 D. 1977 m. Grandinėlių balius Slovėnų Auditorijoje.

• BALANDŽIO 17 D. LB Ohio apygardos atstovų suvažiavimas.

• BALANDŽIO 23-24 D.D. Birutietės rengia reto įdomumo skulptūros parodą.

• BALANDŽIO 24 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinų pirmoji šv. komunikacija.

• BALANDŽIO 30 — GEGUŽĖS 1 D. Ateitininkų šeimos šventė Dievo Motinos Ne-

paliaujamos Pagalbos parapijoje.

• GEGUŽĖS 1 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas.

• GEGUŽĖS 8 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos Motinos dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 14-15 D. Skautų Sesierys sąskrydis.

• GEGUŽĖS 22 D. Pedagoginių Lituanistikos Kursų rengiamas O. V. Milašiaus minėjimas.

• BIRŽELIO 5 D. Pedagoginių Lituanistikos Kursų mokslo metų pabaiga.

• BIRŽELIO 12 D. Onos Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių rečitalis Lietuvių Namų salėje.

• BIRŽELIO 26 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė prie ežero.

• RUGSĖJO 1-4 D.D. Ateitininkų IX-sis Kongresas Clevelande.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

WANTED

MILL OPERATORS

Experienced Mill operators.

Must set up own job.

Qualified Applicants.

APPLY IN PERSON

MARTIN ELECTRIC DIV.

DI-DRO SYSTEMS, INC.

3040 E. Outer Drive

Detroit, Mich. 48234

(2-4)

WANTED JOURNEYMEN

DIE MAKERS

DIE TRYOUT

KELLER OPERATOR

HYDROTEL OPERATORS

Must have job shop experience & be able to set up own job. 56 hour work DTA shop good program. HERCULES MACHINE TOOL & DIE 13920 East 10 Mile Rd. Warren, Mich.

(3-9)

GRINDER

ID, OD-CENTERLESS

Experienced with minimum 2 years. Offers need not apply. Steady work. Wages commensurate with ability. Ask for DON MARCUS.

ENCORE MFG. CORP.

4310 CARNEGIE AVE.

CLEVELAND, OHIO 44103

An Equal Opportunity Employer (50-5)

andré duval

šios dienos grožio salonas
su vakar dienos kainomis

Viskas vėliausios
mados pas
Andre Duval...

Patrauklus naujas dekoravimas, patys naujausi įrengimai ir geriausiai už viską, mūsų einančios su diena talentingos patarnautojos, kiekviena iš jų eksperte technikoje ir stiliuje.

Taip viskas seka šios dienos reikalavimus, išskirus kainas...

Shampoo &
Styleset \$3.45

not \$7.50

HAIRCUTTING \$3.45

from only

not \$7.50

BLOWER CUT & STYLING, only \$7.95

not \$15

L'Oreal Perm

\$12.50

not \$17.50

Frosting \$17.50

not \$30

cup

or

cap

Sale of Beauty \$7.95

Special — the famous Vita Perm. complete with cut.

Incl. cut
UniPerm \$20.00

The great new wave that's pre-programed for beautiful results every time \$30.00 at most salons.

Permanent Eyelashes, individually applied, \$15

The marvelous No Set Perms, from only \$10 by Hibner, Helene Curtis.

No rollers, no pin curls, ever again!

Jeigu jūs dar nebandėte mūsų salono, jūs prarandate puikų grožio pažinimą. Nieko nėra ką jūs galėtumėte prarasti — ir jeigu jūs neesate patenkinta mūsų stiliumi, sąskaita nebus pristatyta.

Yra kėklus 30 c. papildomas mokestis visai sumai.

Penktadienį ir šeštadienį 50 c. daugiau

EAST

• 406 Euclid Ave., 2d F. 781-3161
• Southgate, 5899 Warrensville, 663-6346
• Opposite Eastgate, 449-3435
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700,
• Mentor, 255-9115, next to Zayre's
• Painesville 357-6129
The New Market

WEST

• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• North Olmsted, 777-8686
• Parmatown, 884-6300
• Sheffield Center
Lorain 233-7211
233-8020
Elyria 324-5742

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

CLEVELANDE IR APYLINKSE

• Svetimšalių registracija, kaip praneša Vernon J. Hazlett, Imigracijos ir Natūralizacijos Tarnybos direktorius, baigiasi sausio 31 d. Visi svetimšaliai, neturintieji JAV pilietybės, turi užpildyti pašte gaunama registracijos kortelę ir ją grąžinti priklijavus pašto ženklą ir įmetant į pašto dėžutę. Nuo registracijos atleidžiami tik diplomatai ir kiti akredituoti asmenys.

Neatlikę šios registracijos svetimšaliai galės būti sunkiai baudžiami.

• Dr. K. Jurgėlos knygos *The Outpost of Freedom* su-tiktuvės rengiamos vasario 6 d., 11 val. 30 min. Naujosios parapijos viršutinėje salėje. Apie knygą kalbės A. J. Kasulaitis. Sutikimą rengia kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

• Ralph Perk, Clevelando meras, šį penktadienį, sausio 21 d. švęs savo gimtadienį ir ta proga konvencijų salėje rengiamas viešas balius. Norintieji dalyvauti, bilietus gali įsigyti pas O. Orantaitę tel. 486-6595. Bilieto kaina 25 dol.

Poetas-rašytojas Antanas Gustaitis šį šeštadienį Dirvos baliuje skaitys savo kūrybą.

VISI MALONIAI KVIEČIAMSI Į DIRVOS BALIŲ

Š. M. SAUSIO 22 D., ŠEŠTADIENĮ, 7 VAL. VAK.

LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 EAST 185 STREET.

Programą atliks:

rašytojas-poetas **ANTANAS GUSTAITIS**;
akordeonistas **DANIELIUS GENDRIKIS**.

Stalai po 10 asm. arba pavieniui užsakomi pas E. Maslauskienę tel. 692-1921, K. Karalį tel. 229-2419, Dirvoje tel. 431-6344 ir Patria krautuvėje tel. 531-6720.

Kaina asmeniui 12 dol. Bus karšta vakarienė ir gėrimai ant stalų. Šokiams gros STRIMAČIO orkestras.

Rengia ALT S-GOS CLEVELANDO SKYRIUS

• Vasario 16 minėjimas Clevelande įvyks vasario 20 d. 4 val. p. p. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos salėje. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas Kęstutis Miklas iš New Yorko.

• Inž. Romualdas Buhlys tarnybos reikalais išskrido į Europą. Lankysis Prancūzijoje ir Vokietijoje.

• Lietuvos Vyčiai vasario 12 d., šeštadienį, 8:30 v. v. rengia šokių vakarą Nauj. parapijos salėje. Gros Tony Zigmund orkestras. Įėjimas 2 dol.

• Jonas Nasvytis, lietuvių demokratų veikėjas Clevelande, pakviestas dalyvavo prezidento Carter inauguracijos iškilmėse ir viceprezidento Mondel privačiuose vaišėse.

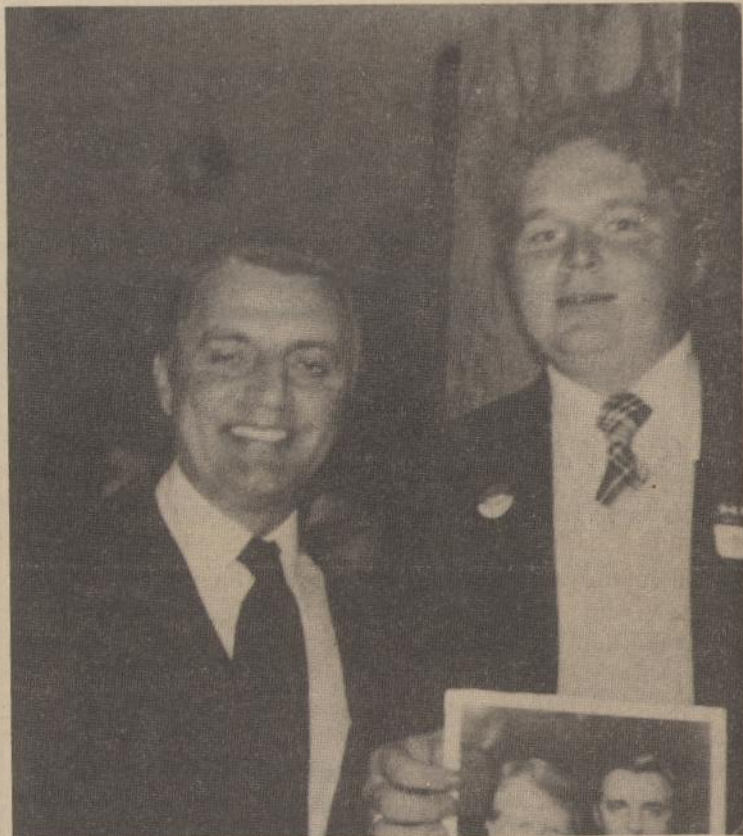
• Ona Kašubienė praeitą savaitę buvo sužeista automobilio netoli savo buto. Jai sulaužytas klubas ir Lake County ligoninėje jai buvo padaryta operacija.

• Prof. dr. Prano Jucaičio 80-ties metų amžiaus prisiminimas Clevelande įvyks šį sekmadienį, sausio 23 d. Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 val. šį trumpą pagerbimą rengia Clevelando krikščionys demokratai. Visi kviečiami dalyvauti.

• Marija Trainauskaitė krisdama susilaužė alkūnės kaulą ir paguldyta į Policlinic ligoninę.

• Per 15 metų gerai išvystyta atrinkto maisto ir dovaninių prekių prekyba, pačiam lietuvių centre, drauge su mūriniu pastatu, savininkų statytu prekybai arba ofisams, norima parduoti lietuviams. Neatsiradus lietuvių pirkėjų, vėliau bus atiduota parduoti tokio-
mis prekybomis besiverčiantiems pardavėjams. Teirautis telefonu 531-6720.

(3-4)

Linas Johansonas, nors 17 metų amžiaus, labai aktyviai veikė Carter rinkiminę kampaniją ir buvo vienas iš 50 asmenų, kurie buvo pakviesti dalyvauti "Thank you" pusryčiuose, kuriuos suruošė viceprezidentas Walter Mondale, Hollenden House Clevelande. Nuotraukoje Linas su viceprezidentu Walter Mondale.

• Adriana Jocytė, jauna dainininkė iš Pietų Amerikos atvyksta į JAV ir vasario 13 d., 4 v. p. p., sekmadienį (ne sausio 13 kaip buvo skelbta) duos koncertą Nauj. parapijos salėje. Koncertą rengia PLJ S-ga Clevelando skyrius.

• Anglų kalbos kursai, pradedantiems ar pažengusiems (suaugusiems), bei pilietybės egzaminui paruošimas vyksta pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 7 iki 10 val. vak. Besidomintieji tesikreipia į Warrensville Hts. Recreation Department, tel. 752-8585, Ext. 222 ar 752-8587 po 4:30 p. p. ar šeštadienį.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Lietuvių grožio salonas SILVER SHEAR — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119. tel.: 486-4240.

DRAUDIMAS JUMS IR JŪSŲ ŠEIMAI

Prieš perkant naują, ar atnaujinant turimą draudimą kreipkitės pas mane ir tikrai įsitikinsite, kad State Farm draudimas yra geriausia vertė prieinama kaina.

KĘSTUTIS GAIDŽIUNAS
28801 Lake Shore Blvd.
Willowick, Ohio 44094
Įstaiga 943-1202.
Namai 731-1078

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

penktadienį 8-9 v. v.

BALTIJOS AIDAI
pirmadienį 8-9 v. v.

WXEN-FM 106.5 MC

DIRVA

PARĖMĖ DIRVĄ AUKOMIS

Švenčių proga, linkėdami Dirvai sėkmės, prie prenumeratoratos pridėjo stambesnes aukas:

25 dol. Ed. Cibas.

13 dol. Elegijus ir Valentina Sližiai.

Po 10 dol. I. Girgis, N. Matijošaitis, V. ir J. Lascauskai.

Po 7 dol. S. Stulpinas, dr. J. Kriaučiūnas, J. Blažys, V. Viskanta, J. Grigaitis, A. Statulevičius, J. Narbutas, dr. J. Sandargas, S. Rydelis, A. Daugelavičius, J. Lesčinskas, S. ir J. Kvečai, A. Repšys, F. Andriūnas, S. Petrulis, V. Kalytis, J. Budreika, F. Salpukas, L. Radzickas, A. Plioplys, L. Raslavičius, V. Junevičius, A. Česna, E. Balceris.

Po 5 dol. M. Aukštaitė, J. Lapinskas, M. Gečiauskas.

Visiems aukojusiems už auką ir linkėjimus nuoširdžiai dėkojame.

• Jurgis Sirusas, Petras Mačiulaitis ir dr. Vaclovas Čekas paaukojo po 50 dol. "Tautinės minties keliu" ALT S-gos leidžiamai istorijai tapdami garbės prenumeratoriais. Knyga numatoma išleisti dar šį pavasarį ir gegužės 28-29 dienomis įvyksiančiam ALT S-gos seime pristatys.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdybos posėdis įvyko š. m. sausio 8 d., Jurgio ir Elenos Sirusų sodyboje, Flemington, N. J. Posėdy aptarti pagrindiniai sąjungos 15-jo seimo rengimo klausimai, svarstyta "Tautinės minties keliu" istorijos baigiamieji rengti spausdinimui reikalai irkt.

• Floridos Amerikos Lietuvių Klubas-leidžia biuletinį "Lietuvių žinios", kurio jau išėjo 8 numeriai. Juose daug žinių apie Floridos lietuvius. Redaguoja: A. Karnienė, K. Kleiva, H.

Lukoševičius ir K. Grigaitis, 4880 46th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33714.

• Dirvos atstatymo valdžios komiteto pirm. P. Kašiuba atsiuntė iki 1976. XII. 31 gautas aukas: ALT S-gos Baltimorės skyr. 50 dol., P. Nedo 10 dol. ir O. Muliolienė 30 dol. Viso 90 dol. Ačiū.

• LB Detroito apylinkės valdyba per išd. A. Jušką atsiuntė Dirvai paremti auką 20 dol. su šventiniais linkėjimais. Ačiū.

• T. Blinstrubas, buv. ALT S-gos pirm. ir ALT vicepirm., atnaujindamas Dirvos prenumeratą padidino Vilties įnašą. Ačiū.

• Anatolijus Grišonas, Lietuvos Atstovas Pietų Amerikai mirė š. m. sausio 1 d. ir palaidotas 2 d. Cerro kapinėse, Montevideo mieste, Urugvajuje.

• Dr. Birutė Paprockienė, iš New Yorko, Kalėdų šventėms buvo nuskridusi į San Francisco, Kalifornijoje, kur praleido porą savaitių pas dukrą Kristiną ir Sigitą Novickius.

Aukojo Dirvos atstatymui

Dirvos atstatymo fondui aukojo:

ALT S-gos Baltimorės
Skyrius25.00
ALT S-gos Baltimorės
Skyriaus surinktos
aukos25.00
P. Nedas, Chicago10.00
O. Muliolis, Chicago30.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

NAUJAS LIETUVIŲ DIENŲ NUMERIS

Praeitų metų "Lietuvių Dienų" gruodžio mėn. numeris pamini "Senosios lietuvių išeivijos parodas Chicagoje ir New Yorke". žurnalo viršelį puošia keturių plakatų vaizdai. Kun. Juozas Prunskis pateikia "Krikščioniškosios kultūros gimtadienis". Trumpai aptariama Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas. Toliau spausdinamas prof. Jono Kuprionio "Mes nunešim Lietuvos vėliavą ant Gedimino kalno" — tai Lietuvos istorijos svarbesnių momentų montažas, tinkantis vaidinti tautinių švenčių proga. Poetas Pranas Visvydas duoda naujausių savo eilėraščių, Nijolė Arbaitė, laureatės rašytojos Alės Rūtos dukrelė, pirmą kartą pristatoma pirmuoju savo rašiniu.

Kultūrinėse skiltyse apžvelgiami minėjimai, pagerbimai ir kt.

Anglų kalba skiltyse rašoma apie lietuvių diplomatinę reprezentavimą Washingtono, apie baltų studijas ir kt.

"Lietuvių Dienas" leidžia Antanas Skirius, redaguoja Redakcinė Kolegija. Prenumerata metams \$12.00.

Adresas: "Lietuvių Dienos", 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Ca. 90029.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

SHOP FOREMAN

Trucking company operating primarily Mack tractors and bulk Pneumatic trailers has immediate operating for an experienced shop foreman in St. Louis, Mo. Full responsibility for supervision and direction of shop force, control of preventative maintenance scheduling, inventory and maintenance records. Please call

MR. TONY JACOB

TRUCK TRANSPORT, INC
314-436-2400 Missouri
618-875-5700 Illinois

Equal Opportunity Employer (2-3)

WANTED FITTERS LIGHT PLATE FITTERS NEEDED

ALSO

WELDERS

MUST BE EXPERIENCED
EXCELLENT STARTING WAGE,
BLUE CROSS AND MANY OTHER
COMPANY BENEFITS.

ENGINEERED
REFRACTORIES SERVICE
COMPANY
355 Sanford
Pontiac, Mich. 48058
313-332-0231

(51-7)

A. A.

VYTAUTUI MAURUKUI

mirus, broliams, Vilties draugijos šimtiniams, Vilties draugijos revizijos komisijos pirmininkui dr. JONUI MAURUKUI ir JUOZUI MAURUKUI su šeimomis ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

A. A.

VYTAUTUI MAURUKUI

mirus, broliams dr. JONUI ir JUOZUI su šeimomis ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Valentina ir Pranas
Mažeikiai

Lietuvos Generaliniam Konsului

Dr. JONUI JULIUI BIELSKIUI

mirus, žmonai ONAI, dukteriai RŪTAI ir sūnui ALFREDUI nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvių Tautiniai Namai
Los Angeles

ANTANUI MUSTEIKIUI ir šeimai,
broliui

A. A.

JONUI MUSTEIKIUI,

Lietuvos Nepriklausomybės kovų kariui, Vyties Kryžiaus Kavalieriui, aktyviam šauliui, Sibiro kankiniui, okupuotoje Lietuvoje mirus, reiškiau gilią užuojautą

V. Tamošiūnas

A. A.

JONUI MUSTEIKIUI

Lietuvoje mirus, jo broliui agr. ANTANUI MUSTEIKIUI su šeima, liūdesio valandose gilią užuojautą reiškia

Agr. V. Bublys,
Agr. J. Baublys,
Agr. A. Bliūdžius,
Agr. V. Čižauskas,
Agr. A. Juška,
Agr. I. Kaunelis,
Agr. J. Mikulionis.

Sibiro kankiniui JONUI MUSTEIKIUI

mirus, jo broliui, Detroito Lietuvių Kultūros Klubo pirmininkui,

ANTANUI MUSTEIKIUI,

brolienei ELENAI ir broliui Vytautui nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Detroito Lietuvių Kultūros
Klubas